

T-50/2024.

ELŐTERJESZTÉS
A Képviselő-testület részére

Tárgy: Átfogó értékelés a 2023. évi gyermekvédelmi munkáról

Tisztelt Képviselő - testület!

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. tv. 96. § (6) bekezdése értelmében a települési önkormányzat és állam fenntartói feladatainak ellátására a Kormány rendeletében kijelölt szerv a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról minden év május 31-éig – a külön jogszabályban meghatározott tartalommal – átfogó értékelést készít.

Az értékelést – települési önkormányzat esetén a képviselő-testület általi megtárgyalást követően – meg kell küldeni a gyámhatóságnak. A gyámhatóság az értékelés kézhezvételétől számított harminc napon belül javaslattal élhet a települési önkormányzat, illetve állam fenntartói feladatainak ellátására a Kormány rendeletében kijelölt szerv felé, amely hatvan napon belül érdemben megvizsgálja a gyámhatóság javaslatait és állásfoglalásáról, intézkedéséről tájékoztatja.

A beszámoló, átfogó értékelés tartalmi követelményeit a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997.(IX.10.) Korm. rendelet 10. számú melléklete tartalmazza.

A gyermekvédelmi munkában résztvevő intézmények e szempontok figyelembevételével készítették el 2023. évi beszámolójukat, amelyet az Egyesített Szociális Intézmény koordinált és szerkesztett össze.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy a 2023. évi gyermekvédelmi munkáról szóló beszámolót szíveskedjen megtárgyalni és elfogadni.

Budapest, 2024. március. 25.

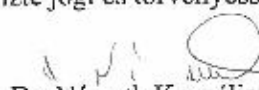
Előterjesztő:

Jencsiné Dr. Rubovszky Csilla Ph.D
alpolgármester

Szakreferens:
Nagy Krisztina Zsuzsanna
osztályvezető

Készítette: Johan Krisztina

Ellenőrizte jogi és törvényességi szempontok alapján

Dr. Németh Kornélia
aljegyző

Dr. Sélly Zoltán
jegyző

Látta: Szágerne Fazekas Éva
Bizottsági elnök

Egyesített Szociális Intézmény
Molnár Péter
Intézményvezető részére
1056 Budapest,
Belgrád rakpart 27.

Ikt.sz.: NJ-33/2024

Tárgy: Intézményi beszámoló megkércs

Tisztelt Intézményvezető!

A gyermek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 104.§ (1) bekezdés e) pontja alapján valamint a szociális igazgatásról és szociális ellátásról szóló 1993. évi III. törvény 92/B.§ (1) bekezdés d) pontja alapján, az állami fenntartó évente egy alkalommal értékeli a fenntartásában lévő intézmények szakmai munkájának eredményességét.

A 2023. év során a Belváros-Lipótváros Önkormányzat fenntartásában működő Egyesített Bölcsődék és az Egyesített Szociális Intézmény nyújtott a fenti jogszabályoknak megfelelő gyermekjóléti, gyermekvédelmi- illetve szociális szolgáltatást.

Kérem, hogy a 2023. évi intézményi –szakmai- beszámolót legkésőbb 2024. március 31. napjáig a Népjóléti Osztályra beküldeni szíveskedjen, mivel az a Képviselő-testület elé kerül előterjesztésre.

Budapest, 2024. február 26.

Tisztelettel:

GYERMEK VÉDELMI BESZÁMOLÓ

2023

Plangár Petra

Család- és Gyermejjóléti központvezető

Molnár Péter

Intézményvezető

Tartalom

I. Bevezetés.....	2
II. A település demográfiai mutatói a 0-18 éves korosztály adatai.....	3
III. Az önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátások biztosítása	3
III. 1. Hátrányos, halmozottan hátrányos helyzet.....	3
III. 2. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény.....	4
III.2.1 Pénzbeli ellátás	5
III.2.2. Kiegészítő pénzbeli ellátás	5
III. 3. Normatív gyermekétkeztetés	6
III. 4. Szünidei gyermekétkeztetés	7
III. 5. Belváros-Lipótváros Budapest Főváros V. kerület Önkormányzat Képviselő- testületének, a gyermekvédelmi ellátásokról szóló 6/2023. (III.2.) számú önkormányzati rendelete alapján biztosított támogatások:	9
III. 6. Belváros-Lipótváros Budapest Főváros V. kerület Önkormányzat Képviselő- testületének, a szociális juttatások rendszeréről szóló 7/2023. (III.2.) számú önkormányzati rendelete alapján, a gyermeket nevelő családok részére biztosított támogatások:	10
III. 7. A település szolgáltatástervezési koncepciója	11
IV. Az Önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások bemutatása..	14
IV. 1. Gyermek napközbeni ellátása-bölcsődei ellátás	14
IV. 2. A gyermekjóléti szolgáltatás	16
IV.2.1. Gyermek átmeneti otthona.....	16
IV.2.2. Családok átmeneti otthona	17
V. Belvárosi Család- és Gyermekjóléti Központ.....	18
V.1. A család-és gyermekjóléti szolgálat feladatait ellátó szakmai egység.....	19
V.1.1. Családsegítés.....	19
V.1.2. Gyermekjóléti alapellátás	20
V.2. A család-és gyermekjóléti központ feladatait ellátó szakmai egység.....	36
V.2.1. Esetmenedzseri munka	37
V.2.2 Speciális szolgáltatások	41
V.2.3. Óvodai- és iskolai szociális segítő szolgáltatás	45
A Család- és Gyermekjóléti Központ kapcsolatrendszere	56
V.2.4. Jelzőrendszer.....	57
V.2.5. Szakmai kapcsolat a Kormányhivatal Gyámügyi Osztályaival.....	60
V.2.6. Szakmai kapcsolatok a védőnőkkel, házi gyermekorvosokkal.....	60
VI. Jövőre vonatkozó javaslatok, célok meghatározása a Gyvt. előírásai alapján	62
VII. Bűnmegelőzési program	64
VIII. Civil szervezetek	65

I. Bevezetés

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.) meghatározza a gyermekek alapvető jogait, a jogok érvényesítésének garanciáit, a gyermekvédelemmel foglalkozó intézmények feladatait.

A Gyvt. 96. § (6) bekezdése értelmében minden év május 31. napjáig a települési önkormányzat beszámolót készít a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok ellátásáról, melynek a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX.10.) Korm. rendelet 10. számú melléklete adja a kereteit.

A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet értelmében a Család és Gyermekjóléti Központ minden év február 28-ig tanácskozást szervez, amelyen a jelzőrendszer tagjainak írásos tájékoztatóit figyelembe véve átfogóan értékelik a jelzőrendszer éves működését, ezen túlmenően áttekintik a település gyermekjóléti alapellátásának valamennyi formáját, és szükség szerint javaslatot tesznek működésük javítására.

II. A település demográfiai mutatói a 0-18 éves korosztály adatai

- 0-3 évesek száma: 485 fő (ebből állandó lakóhellyel rendelkezik: 447 fő., tartózkodási hellyel rendelkezik: 38 fő)
- 4-6 évesek száma: 445 fő (ebből állandó lakóhellyel rendelkezik: 403 fő., tartózkodási hellyel rendelkezik: 42 fő)
- 7-14 évesek száma: 1324 fő (ebből állandó lakóhellyel rendelkezik: 1211 fő., tartózkodási hellyel rendelkezik: 113 fő)
- 15-18 évesek száma: 748 fő (ebből állandó lakóhellyel rendelkezik: 653 fő., tartózkodási hellyel rendelkezik: 95 fő)
- **Összesen: 3002 fő**

III. Az önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátások biztosítása

III. 1. Hátrányos, halmozottan hátrányos helyzet

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (Gyvt.) 67/A. §. (1) bekezdése alapján, hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

- a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családbafogadó gyámról - önkéntes nyilatkozata alapján - megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,
- a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családbafogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (Szt.) 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,
- a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált településfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban,

illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

A Gyvt. 67/A §. (2) bekezdése alapján, halmozottan hátrányos helyzetű:

- az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az (1) bekezdés a)-c) pontjaiban meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll,
- a nevelésbe vett gyermek,
- az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.

Hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma

(2023. december 31-ei állapot szerint):

	Hátrányos helyzetű gyermekek száma	Halmozottan hátrányos helyzetűek száma
0-2 év között	2 fő	-
3-5 év között	2 fő	-
6-13 év között	2 fő	3 fő
14-17 között	2 fő	-
18 év felett	0 fő	-
Összesen:		11 fő

III. 2. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (Gyvt.) alapján a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult a jogszabályban meghatározott ingyenes vagy kedvezményes intézményi gyermekétkeztetésnek, és ha megfelel a jogszabályban foglalt feltételeknek, a szünidei gyermekétkeztetésnek, a természetbeni támogatásnak, valamint egyéb kedvezményeknek az igénybevételére.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak száma

2023. december 31-ei állapot szerint):

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők	
0-2 év között	2 fő
3-5 év között	3 fő
6-13 év között	12 fő
14-17 év között	4 fő
18 év felett	0 fő
Ebből kiegészítő pénzbeli ellátásra jogosult:	1 fő
Összesen:	21 fő

A 2023. évben, a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapítása ügyében benyújtott elutasított kérelmek száma: 7.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapítása ügyében benyújtott kérelmek elutasításának fő oka a jogszabályban meghatározott jövedelemhatár túllépése, néhány esetben a család vagyoni helyzete.

III.2.1 Pénzbeli ellátás

A 2023-es évben, az arra jogosultak pénzbeli támogatásban részesültek, az alábbiak szerint:

- alapösszegű pénzbeli támogatás (RGYK-ban részesülő gyermekek vagy saját jogán jogosult kérelmezők esetében): 6.000.- Ft/gyermek/alkalom
- emelt összegű pénzbeli ellátás (RGYK-ban részesülő és hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek vagy saját jogán jogosult kérelmezők esetében): 6.500.- Ft/gyermek/alkalom

2023-ban 324.000.- Ft összegű pénzbeli támogatást került kifizetésre.

III.2.2. Kiegészítő pénzbeli ellátás

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek után a gyermek családbafogadó gyámjával kirendelt hozzátartozó pénzbeli ellátásra jogosult, ha a gyermek tartására köteles, és nyugellátásban, korhatár előtti ellátásban, szolgálati járandóságban, táncművészeti életjáradékban, átmeneti bányászjáradékban, megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban, időskorúak járadékában vagy olyan ellátásban részesül, amely a nyugdíjszerű rendszeres szociális ellátások emeléséről szóló jogszabály hatálya alá tartozik.

2023-ban egy fő részesült pénzbeli ellátásban, havonta 6.270.- Ft összegben, emellett évi két alkalommal 8.400.- Ft összegű pótlékban.

III. 3. Normatív gyermekétkeztetés

A Kormány a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. XXXI. törvény módosításával 2015. szeptember 1-től kiterjesztette az ingyenes bölcsődei és óvodai étkeztetésre való jogosultsági kört, mellyel minél szélesebb körben kívánták térítésmentesen biztosítani az étkeztetést az arra rászorulóknak.

A hatályos szabályozás szerint, a bölcsődében és az óvodában az ingyenes étkeztetésre való jogosultság a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekeken kívül megilleti a 3 vagy több gyermeket nevelő családok gyermekeit, a tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelő szülők gyermekeit, nevelésben vett gyermekeket, továbbá azon családok gyermekeit is, ahol az egy főre jutó jövedelem nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval és társadalombiztosítási járulékkel csökkentett összegének 130%-át. A jövedelem alapján adott kedvezmény a szülők nyilatkozatán alapul.

A kerületi bölcsődéket és óvodákat tekintve a térítésmentes étkeztetés igénybevétele a következők szerint alakult (2023. decemberi állapot szerint):

Intézmény	jövedelem miatti kedvezmény	3 vagy több gyerekes család	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül	tartósan beteg vagy fogyatékos	családban tartósan beteg van	Egyéb
Egyesített Bölcsődék	4 fő	9 fő	1 fő	0 fő	1 fő	
Tesz-Vesz Óvoda	22 fő	10 fő	0 fő	1 fő	1 fő	
Balaton Óvoda	14 fő	3 fő	1 fő	4 fő	1 fő	
Bástya Óvoda	29 fő	14 fő	6 fő	2 fő	1 fő	
Játékkal-mesével Óvoda	31 fő	13 fő	1 fő	0 fő	4 fő	Mencdéses 1 fő
Összesen:	100 fő	49 fő	9 fő	7 fő	7 fő	1 fő

A két intézménytípusba járó gyerekek közül az adott időpontban az óvodások 45,8 %-a (377 főből 173 fő) és a bölcsődések 16,8%-a (95 főből 16 fő) részesült az ingyenes étkeztetésben.

III. 4. Szünidei gyermekétkeztetés

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (Gyvt.) 2016. január 1-jétől önálló gyermekvédelmi természetbeni ellátásként határozta meg a szünidei gyermekétkeztetést, és a hátrányos helyzetű, és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek részére történő biztosítását kötelező önkormányzati feladatként jelölte meg. A települési önkormányzat szünidei gyermekétkeztetés keretében a szülő, törvényes képviselő kérelmére a déli, egyszeri meleg főétkeztést a hátrányos helyzetű és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek részére ingyenesen biztosítja, illetve ezen kívül további gyermekek, így különösen a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek részére ingyenesen biztosíthatja a jogszabályban meghatározott időtartamban.

A korábbi években a képviselő-testület határozatban döntött arról, hogy az adott évben hány fő, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek étkeztetését biztosítja önként vállalt feladatként.

A képviselő-testület a 2023. évben a korábbiaktól eltérően, rendeleti szinten szabályozta ezen gyermekek szünidei étkeztetésének kérdését. A gyermekvédelmi ellátásokról szóló 6/2023. (III.2.) számú önkormányzati rendeletben foglaltak alapján a képviselő-testület a nyári szünidei gyermekétkeztetés keretében a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek részére a szülő, törvényes képviselő kérelmére a Gyvt. 21/C. (2) bekezdés b) pont ba) alpontja szerinti időtartamban – létszámi megkötés nélkül – ingyenesen biztosítja. Az igények felmérése a Család-és Gyermekjóléti Központ együttműködésével történik, a nyári szünetet megelőzően, legkésőbb az adott éve május 01. napjáig.

Szünidei (évközi) gyermekétkeztetés-tavaszi szünet

Hátrányos helyzetű gyermekek száma:	10 fő
Gyermekétkeztetést igénylők száma:	0 fő
Étkezési napok száma:	2 nap

Nyári gyermekétkeztetés

Hátrányos helyzetű gyermekek száma:	10 fő
Ebből gyermekétkeztetést igénylők száma:	4 fő
Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, gyermekétkeztetésben résztvevő gyermekek száma:	5 fő (ebből 9 fő 26 napig, 8 fő a teljes időszakban részesült gyermekétkeztetésben)
Étkeztetési napok száma:	55 nap

Szünidei (évközi) gyermekétkeztetés- őszi szünet

Hátrányos helyzetű gyermekek száma:	12 fő
Gyermekétkeztetést igénylők száma:	0 fő
Étkezési napok száma:	4 nap

Szünidei (évközi) gyermekétkeztetés- téli szünet

Hátrányos helyzetű gyermekek száma:	12 fő
Gyermekétkeztetést igénylők száma:	0 fő
Étkezési napok száma:	8 nap

2023-ban a képviselő-testület a gyermekvédelmi ellátások és a szociális juttatások tekintetében új rendelet megalkotásáról döntött:

- *Belváros-Lipótváros Budapest Főváros V. Kerület Önkormányzat Képviselő-testületének, a gyermekvédelmi ellátásokról szóló 6/2023. (III.2.) önkormányzati rendelete*
- *Belváros-Lipótváros Budapest Főváros V. kerület Önkormányzat Képviselő-testületének, a szociális juttatások rendszeréről szóló 7/2023. (III.2.) önkormányzati rendelete*

A képviselő-testület az alábbi, önként vállalt ellátások tekintetében a jövedelemhatárok megemeléséről döntött:

- a nevelési támogatás jövedelmi értékhatára megemelésre került a szociális vetítési alapösszegének 150%-ról 250%-ra,
- a szociális tanulmányi ösztöndíj jövedelmi értékhatára megemelésre került a szociális vetítési alap összegének 200%-ról 300%-ra, gyermeköt egyedül nevelő szülő esetében 250%-ról 350%-ra,
- a beiskolázási támogatás jövedelmi értékhatára megemelésre került a szociális vetítési alap összegének 150%-ról 250%-ra,
- a három vagy több gyermeket nevelő családok (nagycsaládosok) részére nyújtott, fűtési szezonban történő időszakos támogatás jövedelmi értékhatára megemelésre került a szociális vetítési alap összegének 900%-ról 1100%-ra.

III. 5. Belváros-Lipótváros Budapest Főváros V. kerület Önkormányzat Képviselő-testületének, a gyermekvédelmi ellátásokról szóló 6/2023. (III.2.) számú önkormányzati rendelete alapján biztosított támogatások:

Ellátás típusa	Éves költségvetésben tervezett összeg
Nevelési támogatás	2.000.000.-Ft
Tömegközlekedési támogatás	6.000.000.-Ft
Környezettudatos közlekedési eszköz vásárlásának támogatása	5.000.000.-Ft
Időszaki támogatás	10.000.000.-Ft
Szociális tanulmányi ösztöndíj/BURSA HUNGARICA	3.000.000.-Ft
Beiskolázási támogatás/füzetcsomag	8.000.000.-Ft
Fiatalok életkezdési támogatása	15.000.000.-Ft
Karácsonyi támogatás	1.000.000.-Ft
Belvárosi útravaló támogatás	3.000.000.-Ft
Mosható nadrágpelenka támogatás	500.000.-Ft

Gyermekek védőoltás költségeinek átvállalása

Belváros-Lipótváros Önkormányzat az országban elsőként vállalta át a gyermekek nem kötelező védőoltásának költségeit. Ezek között is kiemelt kezdeményezésnek számít a human papillomavírus (HPV) okozta méhnyakrák elleni védőoltás költségeinek átvállalása. Országos szinten elsőként a fiúgyermekek oltását is biztosítottuk. A gyermekbetegségek megelőzése és a gyermekek egészségének megőrzése érdekében kiemelten fontos az ellátás biztosítása a kerület minden gyermeke részére. Az Önkormányzat a 2023. évben az ellátásra 14.350.302.-Ft összeget fordított.

A **babaköszöntő csomag** természetbeni támogatás, amelynek formája egy egyszeri támogatási csomag, amely a kerületi Védőnői Szolgálat közreműködése útján a gyermek születését követő 180 napon belül igényelhető. A 2023. évben 42 család részére juttattunk el babaköszöntő csomagot az V. kerületben a védőnői szolgálat, illetve az Önkormányzat képviseletében a polgármester meghatalmazottja útján.

2022-ben a Képviselő-testület a kerületi önkormányzat fenntartásában/működtetésében lévő gyermekintézmények részére, súlyos allergiás anafilaxia esetre életmentő gyógyszer beszerzéséről továbbá a kerületi lakcímmel rendelkező gyermekek részére az injekcióhoz való tétítségmentes hozzájárulás lehetőségéről döntött, szakmai iránymutatások alapján. A Képviselő-

testület megbízta Belváros-Lipótváros Egészségügyi Szolgálatát, hogy az **adrenalin injekció** beszerzésével, a használat betanításával és a felhasználással járó feladatokat lássa el.

III. 6. Belváros-Lipótváros Budapest Főváros V. kerület Önkormányzat Képviselő-testületének, a szociális juttatások rendszeréről szóló 7/2023. (III.2.) számú önkormányzati rendelete alapján, a gyermeket nevelő családok részére biztosított támogatások:

Ellátás típusa	Éves költségvetésben tervezett összeg
Belvárosi kismamabérllet támogatás	2.000.000.- Ft
Nagycsaládos fűtéstámogatás	5.000.000.- Ft
Ellátás típusa	Ellátás összege
Kedvezményes élelmiszervásárlási jogosultság (3 vagy több gyermeket nevelő család részére)	havi 15.000.- Ft vásárlási keretösszegre 100% kedvezmény
Kedvezményes élelmiszervásárlási jogosultság (0-18 éves korú súlyosan fogyatékos gyermeket nevelő család részére)	havi 15.000.- Ft vásárlási keretösszegre 100 % kedvezmény

Családok Átmeneti Otthona, Gyermek Átmeneti Otthona

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 94. § (3) bekezdésének c) pontja alapján, a települési önkormányzat, fővárosban a kerületi önkormányzat, amelynek területén harmincezerél több állandó lakos él, családok átmeneti otthonát köteles működtetni. Mivel kerületünk lakosság létszáma harmincezer fő alatt van, ezért családok átmeneti otthonának működtetése nem kötelezően ellátandó feladatként jelentkezik. Az Önkormányzat továbbra is fontosnak tartja a kerületben élők szociális biztonságát, így a továbbiakban is önként vállalt feladatként biztosítja a családok elhelyezését.

Belváros-Lipótváros Budapest Főváros V. kerület Önkormányzata, a szociális krízishelyzetben lévő családok átmeneti elhelyezésének és gondozásának érdekében feladat-ellátási szerződést kötött az S.O.S. Krízis Alapítvánnyal, mely alapján elhelyezésben részesít 4 főt (1 családot), mely szükség esetén a szolgáltatást nyújtó szabad kapacitásának függvényében túlléphető.

2023-ben egy család (4 fő- 1 felnőtt, három kiskorú) ellátására került sor, 36 nap időtartamban.

A gyermekjóléti alapellátás keretében az önkormányzat a Gyvt. 50. § és 94. § (3) bekezdés b) pontjában foglaltaknak megfelelően a gyermekek átmeneti otthoni elhelyezését ellátási szerződés keretében biztosítja. Az ellátási szerződésben foglaltak alapján a Józsefvárosi Szociális Szolgáltató és Gyermekjóléti Központ Gyermkek Átmeneti Otthona 1 fő Budapest V. kerületi lakcímmel rendelkező 0-18 éves gyermek részére nyújt ellátást, aki családban él, de átmenetileg ellátás és felügyelet nélkül marad vagy elhelyezés hiányában ezek nélkül maradna, valamint akinek ellátása a család életvezetési nehézségei miatt veszélyeztetett. Emellett a Gyermkek Átmeneti Otthona a rendelkezésre álló üres férőhelyek terhére további V. kerületi lakcímmel rendelkező 0-18 éves korú gyermeket ellátását is biztosíthatja, a szerződésben meghatározott férőhelyszám feletti napi térítési díj ellenében.

2023-ben egy gyermek vette igénybe az átmeneti gondozást, 28 nap időtartamban.

III. 7. A település szolgáltatótervezési koncepciója

A szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról szóló, 1993. évi XXXI. törvény (Szt.) 92. § (3) bekezdése szerint, a legalább kétezer lakosú települési önkormányzat a településen, fővárosban élő szociálisan rászorult személyek részére biztosítandó szolgáltatói feladatok meghatározása érdekében - jogszabályban meghatározottak szerint - szolgáltatótervezési koncepciót készít.

Belváros-Lipótváros Budapest Főváros V. kerület Önkormányzata 2022-ben felülvizsgálta szolgáltatótervezési koncepcióját, amely a 2020. év január 1-jétől 2021. december 31. napjával bezárólag eltelt időszak alatti változásokat, eredményeket tárja fel. A felülvizsgálat a jogszabályi kötelezettségen felül bemutatja az elmúlt két év szociális ágazatának eredményeit, fejlesztéseit is. Beszámol arról, hogy az Önkormányzat a kerületben ellátja a kötelező feladatait, valamint továbbra is biztosítja az eddig meglévő önként vállalt szociális feladatokat, illetve új ellátási formák bevezetésével tovább bővítette az ellátórendszerét, amely a kerületi polgárok szociális biztonságát szolgálja.

Az önkormányzat vezetésének fontos célkitűzése, hogy megőrizze az elért eredményeket, ellátási biztonságot nyújtson az arra rászorulóknak, illetve prevenciósi lehetőségeket biztosítson a kerület lakosságának.

Az Önkormányzat célja, hogy a jövőben egy egymást kiegészítő és erősítő, három pilléren nyugvó szociálpolitikai rendszer működjön a kerületben:

- I. pillér: pénzügyi ellátások rendszere,
- II. pillér: természetbeni ellátások rendszere,
- III. pillér: szolgáltatások rendszere.

A következő felülvizsgálat 2024. évben esedékes, a 2022. január 01. napjától 2023. december 31. napjáig történő időszakra kiterjedően.

A tavalyi évben is megtartásra kerültek az évek óta sikeresen biztosított akciók, amelyben a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben, nevelési támogatásban részesülő, fogyatékkal élő gyermeket nevelő, három vagy több gyermeket nevelő családok is részesülhettek, mint az almaosztás, a húsvéti sonka biztosítása, illetve az őszi időszakban esedékes burgonyavásár, a karácsonyi kedvezményes fenyőfavásár.

A 2023. évben is segítséget nyújtottunk az iskolakezdéshez a kerületben élő családok részére, az önkormányzat ügyfélszolgálati irodáján ingyenes füzetcsomagot vehettek át az V. kerületben lakó, általános iskolás gyermekek, amely mellé a korábbi évekhez hasonlóan POKET zsebkönyvet is választhattak a diákok. A megmaradt füzetcsomagok a helyi általános iskolákba, óvodákba kerültek kiszállításra, ahol az intézményvezetők az év során az arra rászoruló tanulók részére osztották ki, illetve az óvodák a különböző fejlesztő (pl: logopédiai) foglalkozásokon tudták felhasználni.

A települési szinten működő programok közül továbbra is ki kell emelni a Segítő Kezek az Aktív Évekért Közhasznú Nonprofit Kft által működtetett **Belvárosi Közösségi Tér** programjait. Az intézmény rendkívül széles körű és magas színvonalú programokat és szolgáltatásokat nyújt az V. kerületben élő gyermekek, szülők számára.

Belváros-Lipótváros Budapest Főváros V. kerület Önkormányzatának Képviselő-testülete 2021. szeptember 16-ai ülésén döntött arról, hogy kerületünk is csatlakozik a Vándorhölcső Mozgalomhoz, amellyel a belvárosba érkező újszülötteket köszöntjük a közösségben. A korábbi évhez hasonlóan, 2023-ban is jelentkezhetek a felhívásra a kerületi, gyermeket váró kismamák. Belváros-Lipótváros Budapest Főváros V. Kerület Önkormányzata a 2023. évben is támogatta a kerületi óvodába, illetve általános iskolába járó gyermekek úszásoktatását a 2021-ben átadásra kerülő, Vadász utcai V30 Sportközpontban működő Tanuszoda és úszómedencék használatának lehetőségével.

Az Önkormányzat a sportban, tanulásban, művészeti tevékenységben tehetséges belvárosi fiatalokat az évben is Belváros Ifjú Sportolója Ösztöndíjban, Belváros Ifjú Tehetség

Ösztöndíjban, illetve Belvárosi Művészeti Ösztöndíjban részesítette, ezzel is segítve őket céljaik elérésében.

Emellett továbbra is biztosítjuk a hátrányos helyzetű, szociálisan rászoruló fiatalok felsőoktatásban való részvételének segítése érdekében a Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjrendszert, amelyben az összes igénylő, összesen 9 fő részesülhet, évi 10 hónapon keresztül.

Kerületünkben a civil szervezetek aktív tevékenységet folytatnak, a helyi lakosság nagy számban vesz részt programjaikon. Az Önkormányzat helyi rendeletben meghatározottak szerint pályázati úton támogatja a szervezeteket, illetve azok rendezvényeit.

Az Ukrajnában zajló háború hatására jelentős létszámban indultak meg az érintett területekről menekültek Magyarországra, amely érintette a belvárost is, hiszen az Ukrajnából menekülő családok több esetben a belvárosban találták meg hosszabb távon lakhatásuk biztosítását.

A 2023. évben, az Ukrajnában továbbra is fennálló fegyveres konfliktus (háború) hatására 6 menekült család jelent meg az Önkormányzat látókörében. Ezen családokkal jelentkezésüket követően az Egyesített Szociális Intézmény Családsegítő és Gyermekjóléti Központja vette fel a kapcsolatot, és segítséget nyújtott a családban lévő gyermekek iskolai-és óvodai elhelyezésben, információkkal látták el. A családokat a szükséges egészségügyi ellátással, védőnői gondozással, szociális ellátások igénylésével és a gyermekek után járó családi pótlék igénylésével kapcsolatban is ők segítették.

Emellett Önkormányzatunk együttműködött a Magyar Vöröskereszt területileg illetékes szervével a Magyar Ökumenikus Segélyszervezettel, akik az V. kerületben élő menekült családok részére tartós élelmiszer csomagot, ruházattal való ellátást biztosítottak. Önkormányzatunk az arra igényt tartó családok részére kisebb higiéniai csomagot biztosított, illetve segítséget nyújtott a napi étkeztetés biztosításában.

A korábbi évben, a családok megjelenését követően rövid időn belül hozott polgármesteri döntés a 2023. évben is biztosította a háború sújtotta területről érkező családok számára, hogy az ezen családban élő gyermekek a Játékkal-mesével Óvodában teljesítsék óvodakötelezettségüket.

A 2023. évben a fővárosi kerületek közül elsőként nyerte el Önkormányzatunk a Magyar Vöröskereszt által meghirdetett pályázaton a **Humanitárius Település** címet, amely a Vöröskereszt csúcstevékenységét és alapelveit tiszteletben tartó, céljai megvalósításában tevékenyen résztvevő közösségek elismerése.

IV. Az Önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások bemutatása

Belváros-Lipótváros Önkormányzata Gyvt. által meghatározott kötelező feladatai:

- Bölcsődei ellátás /Gyvt. 41.§/
- Gyermkek átmeneti otthona /Gyvt. 50.§/
- Gyermekjóléti Szolgáltatás /Gyvt. 39.§/

A gyermekek napközbeni ellátását integráltan Belváros-Lipótváros Budapest Főváros V. kerület Önkormányzat Egyesített Bölcsődék intézménye (1055 Budapest, Balaton u. 10.), a gyermekek átmeneti otthona szolgáltatást ellátási szerződés keretében a Józsefvárosi Önkormányzat fenntartásában működtetett gyermekek átmeneti otthona (1088 Budapest, Szentkirályi u. 15.), míg a gyermekjóléti szolgáltatást összevont formában Belváros-Lipótváros V. kerület Önkormányzat Egyesített Szociális Intézménye (Család- és Gyermekjóléti Központ, 1056 Budapest, Havas u. 2.) biztosítja.

IV. 1. Gyermekek napközbeni ellátása-bölcsődei ellátás

Gyermekek napközbeni ellátásának, gyermekek átmeneti gondozásának biztosítása, az ellátások igénybevétele és az ezzel összefüggő tapasztalatok.

A gyermekek napközbeni ellátását Belváros-Lipótváros Budapest Főváros V. kerületi Önkormányzat Egyesített Bölcsődék intézményének 3 telephelye biztosítja:

- Papnövelde u. 4-6. - székhely
- Balaton utca 10. - telephely
- Széchenyi rakpart 7. - telephely

A 2023-es évben a három telephelyen az engedélyezett gyermeklétszám 134 fő.

A szolgáltatás ellátási területe: elsődlegesen Belváros-Lipótváros Budapest Főváros V. kerülete, továbbá Budapest Főváros és Pest megye közigazgatási területe.

A gyermekvédelmi ellátásokról szóló 6/2023. (III.2.) sz. önkormányzati rendelet 23§. (3) bekezdése alapján a kerületi gyermekek elhelyezése után fennmaradó bölcsődei férőhelyekre az Önkormányzat által működtetett intézményekben, illetve egyéb közintézményekben dolgozók gyermekei felvehetők *25%-os méltányossági keretben*. A méltányossági hatáskör gyakorlója a polgármester.

A szolgáltatás igénybevétele: az ellátást az 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban Gyvt.) 42. § alapján kell biztosítani. A bölcsődei ellátás a gyermek 20 hetes korától vehető igénybe a 3. életév betöltéséig, illetve legfeljebb a már megkezdett nevelési év végéig.

A szolgáltatás igénybevételének rendje:

A bölcsődékbe való beiratkozás a szeptemberben kezdődő nevelési évről május második hetében történik. A kijelölt időszakon túl, az üresen maradt férőhelyekre a nevelési év folyamán is lehetséges a felvétel.

A szolgáltatás iránti kérelmet az Egyesített Bölcsődék vezetőjéhez (intézményvezető) a gyermek szülői felügyeleti jogával rendelkező szülőnek vagy törvényes képviselőnek kell benyújtania. A kérelem elbírálásáról az intézményvezető dönt.

Az elbírálásnál előnyt élvez:

- az a család, aki családgondozásban részesül, és a gyermek fejlődése érdekében napközbeni ellátás szükséges,
- az a család, aki rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül,
- egyedülálló szülő,
- az a szülő, aki orvosilag igazolt állapota miatt nem tudja ellátni gyermekét,
- az a család, melyben a nevelt kiskorúak száma három vagy ennél több,
- az a gyermek, aki esetében gyámhatósági határozat alapján gyámként kirendelt hozzátartozó látja el a gondozási-nevelési feladatokat

A felvételtől, valamint a felvételi kérelem elutasítása esetén az intézményvezető írásban értesíti a kérelmezőt. A felvételi kérelem – férőhely hiánya miatti - elutasítása esetén, az intézményvezető egyben arról is tájékoztatja a szülőt, hogy gyermeke várólistára kerül.

Férőhely-üresedés esetén a kérelmező értesítést kap a felvétel lehetőségéről, valamint az elhelyezés időpontjáról.

A bölcsődei ellátás igénybevételének első napján az intézményvezető a kérelmezővel, illetve a törvényes képviselővel írásban megállapodást köt a Gyvt. 32.§ (5) és (7) bekezdésében meghatározottak alapján.

IV. 2. A gyermekjóléti szolgáltatás

IV.2.1. Gyermekek átmeneti otthona

A gyermekjóléti alapellátás keretében az önkormányzat a Gyvt. 50. § és 94. § (3) bekezdés b) pontjában foglaltaknak megfelelően a gyermekek átmeneti otthoni elhelyezését ellátási szerződés keretében biztosítja. Az ellátási szerződésben foglaltak alapján a Józsefvárosi Szociális Szolgáltató és Gyermekjóléti Központ Gyermekek Átmeneti Otthona 1 fő Budapest V. kerületi lakóhellyel rendelkező 0-18 éves gyermek részére nyújt ellátást, aki családban él, de átmenetileg ellátás és felügyelet nélkül marad vagy elhelyezés hiányában ezek nélkül maradna, valamint akinck ellátása a család életvezetési nehézségei miatt veszélyeztetett. Emellett a Gyermekek Átmeneti Otthona a rendelkezésre álló üres férőhelyek terhére további V. kerületi lakóhelyű 0-18 éves korú gyermeket ellátását is biztosíthatja, a szerződésben meghatározott férőhelyszám feletti napi térítési díj ellenében.

2023-ban egy gyermek vette igénybe az átmeneti gondozást 28 nap időtartamban.

Az átmeneti ellátást nyújtó gondoskodik a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését elősegítő, az életkorának, egészségi állapotának és egyéb szükségleteinek megfelelő étkeztetéséről, ruházattal való ellátásáról, mentálhigiénés és egészségügyi ellátásáról, gondozásáról, neveléséről, lakhatásáról. Az ellátás igénybevétele önkéntes, a szülő, törvényes képviselő kérésére történik, térítési díj megfizetése mellett.

A Gyermekek Átmeneti Otthona a rendelkezésre álló üres férőhelyek terhére további V. kerületi lakóhelyű, 0-18 éves korú gyermek/gyermekek ellátását is biztosíthatja.

A gyermekellátása kiterjedt, tanulmányi eredmények javítására (az évismétlés elkerülésére és a középiskolai felvételének megfelelő megalapozására egyaránt), az életkoruknak megfelelő napirend kialakítására, deviáns viselkedésmintákra való hathatós változtatásra, családi kapcsolataik részbeni változtatására is.

A gondozást nyújtó intézmény szakemberei folyamatos kapcsolatban álltak a Belvárosi Család- és Gyermekjóléti Központ munkatársaival. A kooperáció célja a család minél komplexebb módon történő eredményes megsegítése volt.

IV.2.2. Családok átmeneti otthona

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 94. § (3) bekezdésének c) pontja alapján, a települési önkormányzat, fővárosban a kerületi önkormányzat, amelynek területén harmincezernél több állandó lakos él, családok átmeneti otthonát köteles működtetni. Mivel kerületünk lakosság létszáma harmincezer fő alatt van, ezért családok átmeneti otthonának működtetése nem kötelezően ellátandó feladatként jelöltkezik. Az Önkormányzat továbbra is fontosnak tartja a kerületben élők szociális biztonságát, így a továbbiakban is önként vállalt feladatként biztosítja a családok elhelyezését.

Belváros-Lipótváros Budapest Főváros V. kerület Önkormányzata, a szociális krízishelyzetben lévő családok átmeneti elhelyezésének és gondozásának érdekében feladat-ellátási szerződést kötött az S.O.S. Krízis Alapítvánnyal, mely alapján elhelyezésben részesít 4 főt (1 családot), mely szükség esetén a szolgáltatást nyújtó szabad kapacitásának függvényében túlléphető.

Az S.O.S. Krízis Alapítvány 1997 óta a fővárosi gyermekvédelem meghatározó szereplője. Az országban elsők között hoztuk létre az 1997. évi XXXI. törvényben meghatározott családok átmeneti otthona szolgáltatást, melyet azóta is folyamatosan működtetünk. Az átmeneti otthonban minden család családgondozót és szakgondozót kap, akik a beköltözést követően 24 órán belül felveszik a kapcsolatot az új családdal. A következőkben közösen feltérképezik a család erőforrásait és deficitjeit, az alapján gondozási tervet készítenek, mely tartalmazza azokat a lépéseket, melyek a család helyzetének megváltoztatásához szükségesek, illetve az intézmény által ehhez rendelt támogatások körét. Az átmeneti otthonokban munkatársaink lényegében „együtt élnek” az ott lakó családokkal, 24 órás szolgálatot adva, így valóban lehetőség van a mély segítő kapcsolat kialakítására.

A családok átmeneti otthona ellátás területén szinte már közhelynek számít, hogy a lakhatási probléma, az otthon elvesztése mögött összefüggő és komplex problémák húzódnak meg, melyek sok esetben nem az egyéb életében gyökereznek: az örökölt szegénység, transzgenerációs hatások, a társadalmi-szociálpolitikai környezet és az egyéni diszpozíciók együttes hatásai érvényesülnek, összcadóznak. Az átmeneti gondozás eszközei nem minden esetben elégségesek ahhoz, hogy a komplex problémákra a gondozás egy-másfél éve alatt megoldás szülessen. A fókusz a gyermekek viszonylagos jóllétének és a családban történő biztonságos nevelkedésén megteremtésén lehet.

A Családok Átmeneti Otthonában igénybe vehető szolgáltatások: családgondozás, szociális-, gyámhivatali ügyintézés, gyermeknevelési-, életvezetési tanácsadás, gyermekfelügyelet, mentálhigiénés gondozás, fejlesztő pedagógiai segítség, jogi tanácsadás, krízis ellátás, szükség szerint teljes körű ellátás biztosítása. A gondozási folyamat célja az önálló életvitel megalapozása, melyhez eszköz a kiléptető lakás lehetősége, az előtakarékoság és a Félutas Háza szolgáltatás is.

2023-ban egy család (4 fő- 1 felnőtt, 3 kiskorú) ellátására került sor az intézményben.

V. Belvárosi Család- és Gyermekjóléti Központ

Az egyes szociális és gyermekvédelmi tárgyú törvények módosításáról szóló 2015. évi CXXXIII. törvény a járásközpont települési önkormányzatok számára kötelező jelleggel előírta a család- és gyermekjóléti központok kialakítását. Belváros-Lipótváros Önkormányzat Képviselő-testülete 239/2015. (XI.12.) számú B-L.Ö. határozatával elfogadta az Egyesített Szociális Intézmény alapító okiratának módosítását család- és gyermekjóléti központ létrehozásáról.

Budapest főváros területén abból adódóan, hogy a Központok létrehozásának elképzelése a járási székhely településeinek ellátásához kapcsolódott, egyfajta hibrid, az eredeti elképzelésekhez nem annyira illeszkedő, ellenben a kerületi sajátosságokhoz jobban alkalmazkodó rendszer jött létre, melyben a szolgáltatási funkciók és az azokhoz való hozzáférés nem választódik el élesen. Ez alól nem kivétel a Belváros sem, hiszen kerületi összehasonlításban is, az egyik legkompaktabb módon került megszervezésre az ellátás és így a helyi igényekre érzékenyen reagálva, szinergiában, fluidan kezelhető módon tud megvalósulni.

Személyi és tárgyi feltételek

A Család- és Gyermekjóléti Központ továbbra is a Havas u. 2. szám alatti épületben nyújt szolgáltatásokat, mely mind infrastrukturális, mind tárgyi feltételeiben megfelel a jogszabályi előírásoknak. Korábban az Intézmény adott helyet az Egyesített Szociális Intézmény székhelyének, a 2023. nyarán történt székhelyváltás óta telephelyként működik.

A Belvárosi Család- és Gyermekjóléti Központ égisze alatt tárgyévben 3 kollégával működött az esetmenedzseri csoport, akiknek elsődleges feladata a hatósági érintettségű gyermekvédelmi ügyekben a Gyámhatóság döntéshozatalának előkészítése, segítése, illetve a jogerős hatósági

ügyekben a családok és az őket segítő szakemberek koordinálása. Ehhez az egységhez tartoznak még az adminisztratív feladatokat támogató asszisztens és a speciális szolgáltatásokat nyújtó tanácsadók, úgy mint, jogi-, pszichológiai tanácsadó, mediátor, családterapeuta, illetve a kizárólag ifjúsági prevenciók feladatokat ellátó utcai szociális munkás is. A speciális szolgáltatások körébe tartozó óvodai- és iskolai szociális segítők 6 fős munkacsoportja korábban a Falk Miksa utcai telephelyünkön került elhelyezésre, azonban az intézményvezetői operatív csoport átköltözésével a Belgrád rakpart 27. szám alatti új székhely irodaszintjére, 2023 áprilisában lehetőség nyílt ezt a csoportot is integrálni Havas utcai épületbe.

A Központ részeként a Havas utcai épületben található a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat is, ahol a tárgyév folyamán a szakmai vezető irányításával 4 családsegítő és egy asszisztens biztosította a szakmai feladatok ellátását. Ennek eredményeképpen egy könnyű átjárhatóságot és hozzáférést biztosító, komplex szolgáltatási csomaggal állunk a helyi lakosság rendelkezésére. Szolgáltatásainkat a terület lakosai térítési díj mentesen vehetik igénybe.

Korábbi terveinknek megfelelően sikerült az üres álláshelyeket feltölteni és a személyi állományt a lehetőségekhez képest stabilizálni. Azzal, hogy az összes szakmai egység egy telephelyre került, a szolgáltatások minőségében is erőteljes javulást sikerült elérnünk, mellyel kapcsolatban ügyfélkörünk és a velünk kapcsolatban álló észlelő- és jelzőrendszeri tagok, illetve egyéb partnereink részéről is pozitív visszajelzések érkeztek. Mindez nem azt jelenti, hogy nyugodtan hatra dőlhetünk, hiszen ez a szakmaterület folyamatos kihívások elé állítja a benne dolgozókat. Legfőbb feladatunk a 2024. évben a korszerű humán-erőforrás gazdálkodás, és a lehető leghatékonyabb változásmenedzsment kialakítása a szolgáltatási minőség és minél jobb ügyfélszolgálat fenntartása, javítása érdekében.

V.1. A család-és gyermekjóléti szolgálat feladatait ellátó szakmai egység

V.1.1. Családsegítés

A családsegítés olyan mindenki számára hozzáférhető szociális alapszolgáltatás mely életkorhoz, jövedelemhez, szakértői véleményhez nem kötött, önkéntesen és térítésmentesen igénybe vehető területünk lakosai számára. A családsegítés a szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az

életvezetési képesség megőrzése céljából nyújtott szolgáltatás. A családok segítése érdekében veszélyeztetettséget és krízishelyzetet észlelő jelzőrendszer működik. A jegyző, a kormányhivatal, továbbá a szociális, egészségügyi szolgáltató, intézmény, valamint a pártfogói felügyelői és a jogi segítségnyújtói szolgálat jelzi, az egyesületek, az alapítványok, a vallási közösségek és a magánszemélyek jelezhetik a családsegítést nyújtó szolgáltatónak, intézménynek, ha segítségre szoruló családról, személyről szereznek tudomást. A beérkezett jelzések alapján a családsegítést nyújtó szolgáltató, intézmény feltérképezi az ellátási területen élő érintett családok, személyek körét, és személyesen felkeresve tájékoztatja őket a családsegítés céljáról, tartalmáról.

A családsegítés keretében biztosítani kell:

- szociális, életvezetési és mentálhigiénés tanácsadást,
- az anyagi nehézségekkel küzdők számára a pénzübeli, természetbeni ellátásokhoz, továbbá a szociális szolgáltatásokhoz való hozzájutás megszervezését,
- a szociális segítőmunkát, így a családban jelentkező működési zavarok, illetve konfliktusok megoldásának elősegítését,
- a közösségfejlesztő programok szervezését, valamint egyéni és csoportos készségfejlesztést,
- a tartós munkanélküliek, a fiatal munkanélküliek, az adósság terhekkel és lakhatási problémákkal küzdők, a fogyatékossággal élők, a tartós betegek, a szenvedélybeteg, a pszichiátriai betegek, illetve egyéb szociálisan rászorult személyek és családtagjaik részére tanácsadás nyújtását,
- a kríziskezelést, valamint a nehéz élethelyzetben élő családokat segítő szolgáltatásokat

V.1.2. Gyermekjóléti alapellátás

A gyermekjóléti szolgáltatás a 18 év alatti korosztály érdekeit védő speciális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával kell, hogy biztosítsa a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését, jólétét, a családban történő nevelésének elősegítését, a veszélyeztetettség megelőzését és a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, a gyermek családjából történő kiemelésének a megelőzését, illetve a családjából kiemelt gyermek számára szükséges feltételek megteremtését, hogy hazagondozható legyen családjához.

Az alapellátás hozzájárul a gyermek hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetének feltárásához, és a gyermek szocializációs hátrányának csökkentésével annak leküzdéséhez.

2016. január 1-e óta család- és gyermekjóléti szolgálat beavatkozási lehetőségei az alapellátás keretében kezelhető problémák körére korlátozódnak, a hatósági intézkedések szakmai feladatai a család- és gyermekjóléti központokra hárulnak.

A gyermekjóléti szolgáltatás feladata a gyermek testi, lelki egészségének, családban történő nevelésének elősegítése érdekében

- a gyermeki jogokról és a gyermek fejlődését biztosító támogatásokról való tájékoztatás, a támogatásokhoz való hozzájutás segítése,
- a családtervezési, a pszichológiai, a nevelési, az egészségügyi, a mentálhigiénés és a káros szenvedélyek megelőzését célzó tanácsadás vagy az ezekhez való hozzájutás megszervezése,
- a válsághelyzetben lévő várandós anya támogatása, segítése, tanácsokkal való ellátása, valamint szociális szolgáltatásokhoz és gyermekjóléti alapellátásokhoz, különösen a családok átmeneti otthonában igénybe vehető ellátáshoz történő hozzájutásának szervezése,
- a szabadidős programok szervezése,
- a hivatalos ügyek intézésének segítése.

A gyermekjóléti szolgáltatás feladata a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében

- a veszélyeztetettséget észlelő és jelző rendszer működtetése, a nem állami szervek, valamint magánszemélyek részvételének elősegítése a megelőző rendszerben,
- a veszélyeztetettséget előidéző okok feltárása és ezek megoldására javaslat készítése,
- a jelzőrendszerhez tartozó személyekkel és intézményekkel való együttműködés megszervezése, tevékenységük összehangolása.

A gyermekjóléti szolgáltatás feladata a kialakult veszélyeztetettség megszüntetése érdekében

- a gyermekkel és családjával végzett szociális munkával elősegíteni a gyermek problémáinak rendezését, a családban jelentkező működési zavarok ellensúlyozását,
- a családi konfliktusok megoldásának elősegítése, különösen a válás, a gyermekelhelyezés és a kapcsolattartás esetében, kezdeményezni
  - egyéb gyermekjóléti alapellátások önkéntes igénybevételét
  - szociális alapszolgáltatások igénybevételét,
  - egészségügyi ellátások igénybevételét,
  - pedagógiai szakszolgálatok igénybevételét.

A szociális segítő folyamat

A szolgáltatásba bevont – jelzést követően megkeresett vagy önkéntesen segítséget kérő - ügyfelek a szolgáltatás igénybevételének feltételeiről teljes körű tájékoztatásban részesülnek, majd sor kerül az első interjúra és a probléma definiálására. Ezt követően családsegítő munkatársaink ajánlják az intézményben igénybe vehető szolgáltatásokat, majd a közösen elkészített cselekvési terv alapján megkezdik az együttműködést.

A család- és gyermekjóléti szolgálat szolgáltatásai

- szociális segítő tevékenység
- információnyújtás
- ügyintézés
- közvetítés más szolgáltatások felé
- életvezetési-, nevelési tanácsadás
- álláskeresési-, képzési tanácsadás, álláskereső klub
- családi gazdálkodási-, hátralék- és adósságkezelési tanácsadás
- pszichológiai tanácsadás
- közösségszervezés (csoportok, klubok, szabadidős tevékenységek, tábor)
- egyéni iskolai felzárkóztatás, beilleszkedés segítése
- adománygyűjtés, adományközvetítés

Közösségszervezés

A Szolgálatnak a 2023-as évben a Fővárosi Állat- és Növénykert jóvoltából lehetősége nyílt arra, hogy július-augusztus folyamán egy hetes nyári napközis táborral támogassa 10 fő, V. kerületi, a gyermekvédelem látókörében lévő gyermek napközbeni felügyeletének és nyári programjának megoldását.

A felnőtt korú, zömében idős, egyedül élő ügyfeleinknek a karácsonyi ünnepekre való felkészülés jegyében kézműves programot szerveztünk.

Adományközvetítés

A Magyar Vöröskereszt Budapest Fővárosi Szervezete V. kerületi Szervezete minden hónapban átlagosan 40 csomagot biztosít az egyedülálló és családos rászorulóknak, emellett lehetőségük van bútor, ruházat és tisztálkodási szerek, illetve egyéb higiéniai termékek igénylésére is

közvetítésükkel. A helyi szervezőkkel a Szolgálat jó szakmai kapcsolatot ápol, segítségükre, támogatásukra minden esetben számíthatunk. A 2023. szeptemberében ellátott családok színvonalas családi napon vehettek részt, mely során múzeumba látogattak, majd egy közös ebéden vettek részt. Ügyfeleink közül 7 felnőtt és 10 gyermek vett részt a programon.

Minden évben örömmel fogadják ügyfeleink a helyi önkormányzat mikulásra, karácsonyra és a húsvéti ünnepekre biztosított ajándécsomagjait.

2023-ban tovább folytatódott az együttműködés Intézményünk és a Tündérpakk Alapítvány között, akik eseti kérések alapján ruhaneművel, lakástextillel támogatták ellátottjainkat.

2023-as évben több alkalommal kért Szolgálatunk segítséget ellátottjaink részére - A Nyugodt Szívvel a Lakhatásért Alapítványtól - akik minden esetben egyedi kérelem alapján elbírálás után 60-80 ezer forinttal támogatták krízisbe került, nagymértékű lakhatási adósságot felhalmozott ügyfeleinket. Ugyanilyen segítséget nyújtott az ügyfelek részére az Eranus Alapítvány.

Az Ukrán háború elől menekülő családokat tárgyévben közvetítésünkkel a Református Diakónia, a Jézus Társasága Magyarországi Rendtartomány Jezsuita Menekültszolgálat és a Habitat for Humanity Hungary háztartási gépekkel, eszközökkel, tanszerrel, tisztítószerrel, különböző fejlesztő és felkészítő szolgáltatásokkal, lakhatási támogatás biztosításával segítette. Ezen kívül több alkalommal vettük igénybe önkéntes tolmácsok segítségét is.

Családi gazdálkodási-, hátralék- és adósságkezelési tanácsadás

Szolgálatunk a területben élő lakhatási hátralékot felhalmozott szociálisan rászoruló emberek számára hátralékkezelési szolgáltatást biztosít. A 2023. évben kérelem benyújtására nem került sor.

Abban az esetben, amennyiben az ügyfél a hátralékkezelési szolgáltatásba nem bevonható, családsegítőink egyéni családi gazdálkodási tanácsadás és szociális ügyintézés keretében segítik életvezetésüket együttműködve az ügyben érintett szereplőkkel (pl. közüzemi szolgáltatókkal, munkáltatókkal, a helyi önkormányzattal, a városüzemeltetéssel, pénzintézetekkel, Államkincstári folyósító és kifizetőhelyekkel, valamint civil szervezetekkel).

A család- és gyermekjóléti szolgálat egyéb tevékenységei

- környezettanulmányok készítése (helyi önkormányzat, gyámhatóság, Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat, bíróság, kórházak, család- és gyermekjóléti szolgálatok, központok stb. részére)
- észlelő- és jelzőrendszer működtetése
- jelzések fogadása és azok vizsgálata
- hatósági intézkedések szükségességének jelzése, kezdeményezése
- együttműködés a jelzőrendszer intézményével, tagjaival
- családlátogatás
- hivatalos ügyintézés, levelezés
- nevelési-gondozási terv alapján a Központ által szociális segítő tevékenységbe bevont ügyfelek segítése a hatósági intézkedés megszüntetése és/vagy visszagondozás céljából
- információnyújtás a társszervek felé
- dokumentáció vezetése
- szünidei gyermekétkeztetés lebonyolítása
- prevenció

Szünidei gyermekétkeztetés

Belváros-Lipótváros Önkormányzat Képviselő-testülete a 6/2023. (III.2.) számú gyermekvédelmi ellátásokról szóló önkormányzati rendelet alapján a 2023. évi nyári szünidei gyermekétkeztetés keretében történő rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő maximálisan 10 fő gyermek étkeztetését önként vállalt feladatként támogatja. Az ellátás megszervezésének operatív feladataiba a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat is bevonásra került.

Igénybevétellel és ügyfélforgalommal összefüggő adatok

Forgalmi adatok

2023. év

Ellátást igénybevevők száma 2023.			
	Igénybevevők együttműködési megállapodással (fő)	Egyszeri tanácsadást, szolgáltatást igénybevevők száma (fő)	Ebből gondozási nevelési terv megvalósításába központ által bevonva *
Fő	200	220	92
Család	77		34

* Hatósági intézkedés (védelembe vétel, családba fogadás, ideiglenes hatályú elhelyezés, nevelésbe vétel) alatt álló kiskorúak és családjaiknak a Család- és Gyermekjóléti Központ illetve a Gyámhatóság előírásainak megfelelő gondozása, tekintettel arra, hogy az esetmenedzserek szociális segítő tevékenységet nem folytathatnak.

A család- és gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevő személyek száma nem és korcsoport szerint

2023. év

		Nem, életkor	0-2	3-5	6-13	14-17	18-24	25-34	35-49	50-61	62 évesnél idősebb	Összesen	Családok száma
	Igénybevétel módja												
1	Együttműködési megállapodás alapján	Férfi	7	11	24	10	3	6	15	6	7	89	
2		Nő	8	2	25	11	8	14	28	9	6	111	
3		Össz	15	13	49	21	11	20	43	15	13	200	77
4		Központ által továbbított	3	3	5	1	1	1	6	1	0	21	
5	Nem együttműködési megállapodás alapján	Férfi	1	5	25	11	5	9	32	19	20	127	
6		Nő	3	8	28	8	6	13	49	24	46	185	
7		Össz	4	13	53	19	11	22	81	43	66	312	181
8		Ebből hatósági intézkedésbe bevont személyek	0	7	23	16	2	12	20	9	3	92	34
9		Ebből központ által továbbított	0	7	23	16	2	12	20	9	3	92	34
10		Ebből egyszeri alkalommal	4	6	30	3	9	10	61	34	63	220	
11		Összesen (3-7 sor)	19	26	102	40	22	42	124	58	79	512	258

Szolgáltatunk alapellátás keretében 2023-ban 200 fővel kötött együttműködési megállapodást. Férfi ellátottunk 89 fő volt, nő pedig 111. Az összesen 98 kiskorú ellátottunk közül a fiú gyermekek voltak többségben, összesen 52 fő, nagykorú ügyfelcinknél azonban ez az arány megfordul. 102 főből, 65 fő női igénybevevőt láttunk el. A 2022-es évben az arány a 62 éves és idősebb korosztály körében volt a legmarkánsabb, háromszorosa a női igénybevevők száma a férfiakénak, azonban a 2023-as évben az idős korosztálynál ez szinte kiegyenlítődött, a jelentős eltérés idén 18 és 49 éves korosztályban fedezhető fel. Az önkéntes alapú együttműködésben 2023-ban 98 fő kiskorút és 102 fő nagykorú klienszt láttunk el.

Az együttműködő családok összetétele típusok szerint

2023. év

Egyedül élő	14
Házastársi, élettársi kapcsolatban élők gyermek nélkül	6
Házastársi, élettársi kapcsolatban élők 1-2 gyermekkel (eltartott fiatal felnőttel)	17
Házastársi, élettársi kapcsolatban élők 3 vagy több gyermekkel (eltartott fiatal felnőttel)	9
Egy szülő/törvényes képviselő 1-2 gyermekkel (eltartott fiatal felnőttel)	26
Egy szülő/törvényes képviselő 3 vagy több gyermekkel (eltartott fiatal felnőttel)	4
Egyéb	1
Összesen	77

Az alapellátásban részcsülő 77 családból jelentős számban segítettünk egyszülős családokat, 26 olyan együttműködési megállapodást kötöttünk, amelyben egy szülő gondozott 1-2 kiskorút, és 4 olyan, amelyben egy törvényes képviselő három vagy több gyermek gondját viselte. 2022-ben ezen családok száma összesen 29 volt, idén 30. A növekedés nem számottevő, és a két szülős családban élőkhez képest nem jelentős különbség, azonban az összes családtípus között az egyszülős családok száma a legmagasabb.

*Alapellátott családok száma elsődleges és halmozott problémátípusok szerint
2023.*

Problémátípus	Elsődlegesen hozott probléma	Problémák halmozott száma
Életviteli problémák	2	17
Családi-kapcsolati konfliktus	13	44
Elhanyagolás (fizikai, lelki)	10	26
Bántalmazás (fizikai, lelki, szexuális)	4	16
Gyermeknevelési probléma	11	33
Beilleszkedési nehézség	1	13
Magatartás- és teljesítményzavar	9	14
Fogyatékoság, mentális retardáció	0	6
Mentális betegség	6	28
Szenvedélybetegség (alkohol-, kábítószer-, játékfüggőség)	0	4
Egészségi probléma, egészségkárosodás következménye	3	9
Anyagi, lakhatási problémák	14	26
Foglalkoztatással kapcsolatos probléma	1	9
Ügyintézésrel kapcsolatos	0	33
Információkéréssel kapcsolatos	1	35
Egyéb	2	11
Összesen	77	324

*a kapcsolatfelvételkor a családoknál elsődlegesen megjelenő problémákat tartalmazza

** a családoknál az együttműködési folyamat során felderített problémákat tartalmazza, a kiinduló problémákkal együtt

Veszélyeztetett kiskorúak

A Gyvt. 6. § (5) bekezdése nevesíti a gyermeknek az Alaptörvényből levezethető, minden embert megillető jogát, miszerint joga van emberi méltósága tiszteletben tartásához, a bántalmazással, az elhanyagolással és az információs ártalommal szembeni védelemhez. A gyermek nem vethető alá kínzásnak, testi fenyegetésnek és más kegyetlen, embertelen vagy megalázó büntetésnek, illetve bánásmódnak. Míg a (6). bekezdés kitér arra, hogy a gyermeknek joga van ahhoz, hogy a médiában fejlettségének megfelelő, ismeretei bővítését segítő, a magyar nyelv és kultúra értékeit őrző műsorokhoz hozzáférjen továbbá, hogy védelmet élvezzen az olyan káros hatásokkal szemben, mint a gyűlöletkeltés, az erőszak és a pornográfia.

A Gyvt. 6. § (1) bekezdése szerint a gyermeket megilleti a saját családi környezetében való nevelkedés, azonban a Gyvt. 7. § (1) bekezdése szerint, ha az a gyermek érdeke, a törvényben meghatározott esetekben és módon elválasztható családjától, szüleitől. Amennyiben a saját családi környezet/léghő nem megfelelő, a testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését, egészséges felnevelkedését és jólétét nem szolgálja a gyermeknek, a jogszabályban meghatározott intézmények, szervek vagy személyek jogosultak és kötelesek közbelépni, és a gyermeket védelembe helyezni. Ezen jogok érvényesítése a gyermekvédelmi rendszer és ezen belül a család- és gyermekjóléti szolgálat feladata.

Veszélyeztetett kiskorúak (0–17 évesek) adatai

2023. év

Sorszám	Okok		Az érintett gyermekek száma a veszélyeztetettség fő oka szerint
1	Nyilvántartott veszélyeztetett kiskorúak száma		144
2	Környezeti főcsoport összesen (a gyermek környezetéből kell kiindulni)		111
3	Ebből (02-ből):	lakhatási probléma	3
4		szülők, család életvitele (szenvedélybetegségek, antiszociális viselkedés)	28
5		családi konfliktus	25
6		szülő(k) betegsége	1
		okból veszélyeztetettek	

7		gyermek családon belüli bántalmazása	fizikai	13
8			lelki	10
9			szexuális	4
10		gyermek elhanyagolása	fizikai	11
11			lelki	13
12		iskolai kirekesztés, erőszak		3
13		kortárs csoport negatív hatása		0
14	Magatartási főcsoport összesen (az érintett gyermekekre vonatkozóan)			5
15		drogfogyasztás		0
16		csavargás		1
17	Egészségi főcsoport összesen (az érintett gyermekekre vonatkozóan)			17
18		magatartás- vagy tanulási zavar		9
19	Anyagi főcsoport összesen (az érintett gyermekekre vonatkozóan)			11
20	Családok száma, amelyekben a veszélyeztetett kiskorúak élnek			34
21	A nyilvántartott veszélyeztetett kiskorúak közül (01 sor) a központ felé továbbított esetek száma			56
22	Ebből	hatósági intézkedés kezdeményezése miatt		42
23	(32-ből):	központ által nyújtott speciális szolgáltatások miatt		14
24	A nyilvántartott veszélyeztetett kiskorúak közül (01 sor) súlyos veszélyeztetettség miatt közvetlenül hatósági intézkedésre javasolt esetek (a központ értesítése mellett) száma			3
25	Veszélyeztetettként nyilvántartott kiskorúak száma tárgyév december 31-én			77

A veszélyeztetettség megszüntetésével kapcsolatos feladatok, folyamatok

A Szolgálattal kapcsolatban lévő szülők folyamatos támogatást kapnak a gyermek(ek) gondozásának, ellátásának és nevelésének megszervezésében. Különböző szolgáltatások biztosításával (pszichológiai-, mentálhigiénés-, nevelési tanácsadás, pár/családkonzultáció, mediáció, jogi segítségnyújtás) a családban jelentkező működési zavarok megszüntetéséhez, a családi konfliktusok megoldásához járul hozzá a gyermekvédelem. Egyes esetekben, a körülmények alapos feltárása és a gyermekkel kapcsolatban lévő hozzátartozók, szakemberek bevonása után mérlegelésre kerül, hogy a kialakult veszélyeztetettség megszüntethető-e önként igénybe vehető alapellátással, vagy a gyermekvédelmi gondoskodás körébe tartozó, illetve egyéb hatósági intézkedés kezdeményezésére van-e szükség.

Azokban az esetekben, ha a család nem működik együtt és a gyermek veszélyeztetettsége nem szüntethető meg az alapellátás keretén belül, akkor esetkonferencia kerül összehívásra, melyen részt vesznek a szülők, a Család- és Gyermekjóléti Központ esetmenedzser és a gyermekkel foglalkozó szakemberek, valamint a folyamatba bevonható támogató személyek. Ha a probléma részletes megvitatását és a megoldások keresését követően is fennáll a hatósági intézkedés kezdeményezésének szándéka, úgy javaslatként a Szolgálat megküldi iratanyagát GYVR rendszeren belül a Család- és Gyermekjóléti Központ felé, aki együttműködik a gyámhatósággal.

Amennyiben a gyermek életét, testi-, lelki épségét közvetlen súlyosan veszélyeztető helyzet áll elő, úgy a Szolgálat közvetlenül is tehet ideiglenes elhelyezésre vonatkozó javaslatot a Kormányhivatal Gyámügyi Osztálya felé. Ebben az esetben – a közvetlen veszély megszüntetése érdekében - a gyermeket 30 nap időtartamban kiemelik a családból. Ez alatt megtörténnek a szükséges szakértői vizsgálatok, melyek eredményeképpen a gyermek vagy visszatér a vérszerinti családba, vagy nevelésbe vétel keretében a gyermekvédelmi szakellátás gondoskodásába kerül.

A veszélyeztetettség megszüntetése minden esetben a szakmai etikai szabályok és a hatályos protokollok betartása mellett, a szociális munka eszközeivel, módszereivel történik.

Szolgálatunk látóterébe 2023-ben 13 olyan eset került, amelyben lelki, fizikai vagy szexuális bántalmazás érintettje volt kiskorú gyermek, ebből 9 esetben tettünk lépéseket hatósági intézkedés kezdeményezésére.

Lelki, illetve fizikai elhanyagolással kapcsolatban 28 esetben dolgoztunk, amelyekből 7 esetben kezdeményeztünk hatósági intézkedést.

Átmeneti gondozás

Abban az esetben, ha egy család átmeneti jelleggel olyan életvezetési nehézséggel küzd, amely miatt a gyermek családban történő nevelkedése ideiglenesen nem megoldható, a törvényes képviselőnek lehetősége van a kiskorú átmeneti gondozását kérni. A gyermekek átmeneti gondozása feladatot Belváros-Lipótváros Város Önkormányzata a Józsefvárosi Szociális Szolgáltató és Gyermekjóléti Központ Gyermek Átmeneti Otthonával, 1 fő férőhely biztosítására kötött ellátási szerződéssel teljesíti. A 2023. évben a törvényes képviselő kezdeményezésére a Gyermek Átmeneti Otthona egy, családon belüli erőszak és átmeneti lakhatási nehézségek miatt veszélyeztetett V. kerületi gyermeket látott el.

A lakhatásukat veszített családok részére (ideértve a gyermekeiket egyedül nevelő egyszülős családokat, válsághelyzetben lévő bántalmazott szülőket és gyermekeiket) átmeneti elhelyezés és gondozás lehetőségét nyújtja a családok átmeneti otthona. Az elsődleges cél a gyermekek családban történő nevelésének elősegítése, a családból történő kiemelés megelőzése azon családok esetében, akiknél az átmeneti elhelyezés és gondozás hiányában a gyermekeket el kellene választani családjuktól. Belváros-Lipótváros Város Önkormányzata az S.O.S Krízis Alapítvány Családok Átmeneti Otthonával kötött ellátási szerződés alapján biztosítja az ellátást az V. kerületi családok számára. Tárgyévben egy 4 fős család elhelyezését biztosította ez az ellátási forma, akik már az előző évben is a családok átmeneti otthonának lakói voltak. A család gondozása 2023. szeptember hónap során lezárult a családok átmeneti otthonában, ahonnan piaci alapon bérelt lakásba költöztek kerületünkben.

Válsághelyzetben lévő várandós anyák támogatása

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat feladatai közé tartozik a válsághelyzetbe került várandós anyák gondozása, amelyet a Védőnői Szolgálattal szorosan együttműködve végzünk. Jogszabályi kötelezettségünknek eleget téve minden esetben tájékoztatjuk az anyát, az őt, illetve a magzatot megillető jogokról, támogatásokról és ellátásokról, lakhatási lehetőségekről.

2023. év tapasztalatai

Humán-erőforrás gazdálkodási problémák

A szociális szakmát és ebben a gyermekvédelmet sújtó előregedés és munkacrő elvándorlás, a gyermekvédelmi munkára jellemző átlagon felüli felelősség és adminisztrációs teher miatti fokozott elhasználódás, a család- és gyermekjóléti szolgálat szakmai munkájára és humán-erőforrás gazdálkodására negatív befolyást gyakorolt. A fluktuáció szakmai nehézségekkel jár,

hiszen tapasztalt szakembert nem könnyű találni, míg a pályakezdő vagy más szakmaterületről érkezett kollégák számára a speciális tudásanyag átadása, a jogszabályok és protokollok elsajátítása, a jelzőrendszeri kapcsolatok kialakítása, a helyismeret megszerzése, az ágazati és ágazatközi struktúrák feltérképezése hosszú időt vesz igénybe, ezért az új kollégák terhelhetősége ebben az időszakban kisebb, komplexebb ügyekkel nem tudjuk megbízni őket. Ezzel arányosan a tapasztaltabb kollégákra mennyiségileg és minőségileg is sokkal több és nagyobb feladat hárult. Ezeket a folyamatokat a folyamatosan rendelkezésre álló szupervíziós és mentálhigiénés támogatás sem tudja minden esetben ellensúlyozni. A családsegítés érzékeny folyamat, amely a helyismereten, a személyes kapcsolatokon, a kölcsönös bizalmon és kiszámíthatóságon kell, hogy alapuljon. A családsegítő váltás, az együttműködést mindkét fél részéről nagyban megnehezíti, mivel a családok az otthonukba engednek be és életük legintimebb részleteibe avatják be munkatársainkat. 2023. évben 5 fő családsegítő státusz tudtunk betölteni, az álláshelyeken a fluktuáció nem szűnt meg, de jelentősen mérséklődött. Optimális esetben a szakmai egység 6 családsegítővel működne, azonban jelenleg 2 fő munkatársunk GYED illetve GYES ellátásban részesül és mivel hónapokon belül számíthatunk visszatérésükre, így álláshelyeiket határozott időre betölteni nem tudjuk.

Feladatellátás

Szolgálatunk a 2023. évben nagy hangsúlyt fektetett a személyes kapcsolat felvételére, azok stabilizálására, mind az ügyfelekkel, mind a jelzőrendszer tagjaival. Ez a lehetőség könnyebbé teszi a munkatársainknak és az ellátott családok számára is, hiszen feladatellátásunk sikeréhez hozzájárul a személyes kapcsolataink fejlesztése, bizalmi munkakapcsolatok kiépítése. Azonban a korábban szükséges online kapcsolattartást is megtartottuk lehetőségként, hogy időbeli és térbeli akadályokat elhárítsunk.

Szolgálatunk 2023. év végén 5 fő családsegítővel működött, munkatársaink között a nemek aránya kiegyenlített volt, két férfi és három nő kolléga dolgozott az ügyekben. A Szolgálat szakemberei felsőfokú végzettséggel rendelkeznek, folyamatosan bővítik ismereteiket a jobb minőségű ellátás biztosítása érdekében. Célunk, hogy a jelenlegi és jövőbeni klienseinknek minden esetben személyiségüknek és ügycsoportjuknak megfelelő, speciális ismeretekkel rendelkező szakembert tudjunk biztosítani.

A 2023. évben az aktív korú lakosság körében továbbra is gondot jelent a munkanélküliség, a lakhatási problémák, az anyagi nehézségek. A családok közül az egyszülős családok, a

bérlcményben élők és a bejelentett lakcímmel nem rendelkezők kerültek a leginkább szociálisan kihatástalannak tűnő, marginalizálódott élethelyzetbe.

Az 50 év felettiiek elsősorban ügyintézésben, információnyújtásban, ellátásszervezésben és jogosultságaik megszerzésében kérték a szolgálat segítségét. Az idősebb korosztály számára a digitális ügyintézés nehézséget okozott és nem állt rendelkezésükre infrastruktúra a hivatalos ügyek intézéséhez. Folyamatosan jelentek meg az egészségügyi ellátásra, gondozásra szoruló idős ügyfelek, akiknek szociális étkeztetését és házi segítségnyújtásba történő bevonását a Kossuth Lajos utcai Szolgáltató Központtal szoros együttműködésben végezték munkatársaink. 2022-hez képest tovább nőtt szolgálatunk látóterében a pszichiátriai betegséggel, mentális zavarral élő, akár gyermeket is nevelő családok száma, ami szorosabb együttműködés kialakítását igényelte Intézményünk Közösségi Pszichiátriai Ellátását végző szakmai egységével.

A gyermekvédelmi alapellátást igénybevevők egy része önként keresi fel szolgálatunkat, elsősorban a gyermekük lelki- és magatartási problémáival, iskolai beilleszkedési nehézségeivel, családi konfliktussal, válás és/vagy gyermekelhelyezéssel, kapcsolattartással összefüggő probléma megoldásában kérik segítséget.

A 2022-es év változást hozott, mivel nőtt az önkéntesen segítségkérők száma, amiben a 2023-as évben további fejlődés volt felfedezhető. Szolgálatunk fontos célkitűzése, hogy a kerület lakosai egyre nagyobb számban bizalommal, önkéntesen keressenek fel bennünket, tudva, hogy munkatársainktól professzionális segítséget kaphatnak. Az ügyfélkör másik részével a jelzőrendszerből érkező jelzések alapján veszik fel a kapcsolatot a családsegítők. A problémák észlelését a 2022-es évhez képest 2023-ban fejlődés jellemezte, hiszen változott a személyes kapcsolattartás módja és lehetőségei, szakmai megbeszélések, konferenciák formájában.

A gazdasági helyzet, a rezsiváltság, a környezeti hatások, társadalmi feszültségek, az egzisztenciális nehézségek sok feszültséget okoztak a családokon belül. Ezzel összefüggésben lelki, mentális zavarok nagyobb arányban jelentkeztek felnőtnél, gyermeknél. Megnőtt a szorongásaik miatt önsértő magatartást mutató kamaszok száma. Ezen problémák megoldásában a Család- és Gyermekjóléti Központ helyben, térítésmentesen igénybe vehető speciális szolgáltatásai nagy segítséget nyújtottak.

A 2023. évben a tizenévesek után az egyre kisebb gyermekek körében is jelenséggé vált a bántalmazó, félelmet keltő, fenyegető viselkedés úgy az iskolai, mint az online környezetben.

Ezeknek a jelcenségnek a megfigyelése, megelőzése és hatékony kezelése terén Család- és Gyermekjóléti Központunk óvodai- és iskolai segítőire támaszkodhattak kollégáink. Az óvodai, iskola szociális segítőik jelenleg is jelen vannak a köznevelési intézményekben, asszertivitást, kooperációt támogató tréningjeikkel.

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat és Központ között folyamatos és szoros együttműködés zajlik úgy a szakmai és jelzőrendszeri munkában, mint a szolgáltatások biztosítása és a tudásmegosztás tekintetében.

2022-ben kerületünkben is megjelentek az Ukrajnában zajló háború elől menekülő, ukrán, magyar, akár orosz anyanyelvű családok, 2023-ban azonban számuk mérséklődött, javarészt tartósan Budapestre telepedő családok maradtak látóterünkben. Ezen családok jelentős többségében szolgálatunk információival, szolgáltatáshoz irányítással, ügyintézővel segítette elő az integrációt, van azonban példa a tartós együttműködésre és a gyermekvédelmi hatósági intézkedésre is.

Az észlelő- és jelzőrendszer által küldött jelzések alakulás

2023. év

		Kiskorú	Nagykorú	Összesen
1	Egészségügyi szolgáltatók	19	4	23
2	Család- és Gyermekjóléti Szolgálat	12	5	17
3	Család- és Gyermekjóléti Központ	17	0	17
4	Kisgyermek napközbeni ellátása	0	0	0
5	Átmeneti gondoskodást nyújtók	1	0	1
6	Menekült befogadó állomás, átmeneti szállás	0	0	0
7	Köznevelési intézmény	37	2	39
8	Rendőrség	5	18	23
9	Ügyészség, bíróság	1	0	1
10	Pártfogó felügyelet	0	0	0
11	Egyesület, alapítvány, egyházi jogi személy	0	0	0
12	Áldozat segítség	0	2	2

1 3	OKIT	0	0	0
1 4	Állampolgár, érdekképviselői szervezet	16	14	30
1 5	Önkormányzat, jegyző	5	16	21
1 6	Foglalkoztatás felügyeleti hatóság	0	0	0
1 7	Katasztrófavédelem	0	0	0
1 8	Közüzemai szolgáltatók	0	0	0
1 9	Gyermekjogi/ellátottjogi/betegjogi képviselő	0	0	0
2 0	Hivatásos gondnok	0	0	0
2 1	Javítóintézet	0	0	0
2 2	Gyámhatóság, kormányhivatal	11	22	33
2 3	Állam fenntartói feladatainak ellátására a Kormány rendeletében kijelölt szerv	0	0	0
2 4	Büntetés-végrehajtás, büntetés-végrehajtási pártfogó felügyelő	0	0	0
	Összesen	124	83	207
	Érintett személyek száma	105	78	183

A 2023-as évben szolgálatunkhoz 207 jelzés érkezett, melynek 60%-a kiskorúakhoz kapcsolódott, és 40%-ban volt a jelzésben érintett személy nagykorú. Míg a kiskorúakhoz kapcsolódóan jellemzően egy alkalommal érkezett jelzés, addig a felnőtt lakosságban akad olyan személy, akihez az év során több jelzés is kapcsolódott. A jelzéseket legtöbb esetben a felnőttek esetében a gyámhivatal, kiskorú lakosok esetében a köznevelési intézmények küldték. Az állampolgári jelzések mindkét ellátotti csoport esetében megközelítőleg azonos mértéket mutatnak. Kiemelkedő számot mutat a köznevelési intézmények jelzéseinek száma, két esetben még nagykorú tanuló esetében is jelzéssel éltek. A felnőttkorú lakosság esetében kiemelkedő

számú jelzés érkezett a gyámhatóságtól, de jelentős mennyiségű jelzés érkezett az önkormányzattól valamint az állampolgári jelzések mennyisége is jelentős.

Intézményünk kiemelt célja, hogy az észlelő- és jelzőrendszerrel naprakész, friss kapcsolatot építsen ki és tartson fent, annak érdekében, hogy kerületünk lakosai igényüknek, helyzetüknek megfelelő ellátásban részesülhessenek.

Felügyeleti szervek által gyámhatósági, gyermekvédelmi területen végzett szakmai ellenőrzések tapasztalatai, panaszvizsgálás eredménye

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat szakmai működésével kapcsolatban a 2023. évben szakmai ellenőrzésre nem került sor.

Jövőkép

Elsődleges feladatunk a család- és gyermekjóléti szolgálat stabil szakembergárdájának megteremtése, a megszerzett stabilitás megőrzése. Alapvető igény jogszabálykövető működés és a szakmai standardok érvényesítése, a szolgálat munkájának transzparenssé tétele a helyi lakosság számára, és a bizalom megerősítése az ügyfélkörrel.

Az elmúlt két évben újra éledő észlelő- és jelzőrendszeri szegmensek aktivitásának és együttműködésének újra strukturálása, támogatása, az együttműködés spektrumának szélesítése folyamatos. Mindezekről a helyi együttműködések aktívabbá válását és az észlelések számának folyamatos növekedését reméljük.

Célunk egy helyi igényekre érzékenyen és rugalmasan reagáló, sokszínű szolgáltatási palettát nyújtó, a helyi ágazati és ágazatközi együttműködésekben kooperatíván működő szervezet megteremtése.

V.2. A család-és gyermekjóléti központ feladatait ellátó szakmai egység

Család-és Gyermekjóléti Központ

A gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését,

illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését. A gyermekek családban való nevelkedésének elősegítése, a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében, igényeiknek és szükségleteiknek megfelelő önálló egyéni és csoportos speciális szolgáltatásokat biztosít.

A Központ feladatellátás során a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedésekhez kapcsolódó, a gyermekek védelmére irányuló esettanulmányi feladatokat és a jogszabályban meghatározott speciális feladatokat lát el. A gyermekek bántalmazásának felismerésére és megszüntetésére irányuló szektor-szemleges egységes elvek és módszertan alapján végzi munkáját.

A Család-és Gyermekjóléti Központ feladatait részletesebben az 1997. évi XXXI. törvény, az 1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 64. § (4) bekezdése, valamint a 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről 6-33. §-a tartalmazza.

A család- és gyermekjóléti központok a jogalkotói szándék szerint négy kiemelten fontos funkciót látnak el:

1. hatósági előkészítő, és hatósági döntést követő gyermekvédelmi munka
2. speciális szolgáltatások biztosítása
3. prevenciós munka
4. tudásközpont

A Család- és Gyermekjóléti Központ szolgáltatásai, feladatai részletesen

V.2.1. Esetmenedzseri munka

A Központban folyó munka gerincét képezi az esettanulmányi munka, mely elsősorban a hatósági eljárásban érintett családokkal folytatott egyéni esetkezelést értjük. Az esettanulmányi munka kizárólag gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedésekhez kapcsolódó, a gyermekek védelmére irányuló tevékenységet lát el.

- a család- és gyermekjóléti szolgálattal együttműködve előkészíti és kezdeményezi a gyermek védelembe vételét vagy súlyosabb fokú veszélyeztetettség esetén a gyermek ideiglenes hatályú elhelyezését, nevelésbe vételét,
- javaslatot készít a veszélyeztetettség mértékének megfelelően a gyermek védelembe vételére, illetve a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtására, a gyermek

tankötelezettsége teljesítésének előmozdítására, a gyermek családjából történő kiemelésére, a leendő gondozási helyére vagy annak megváltoztatására, valamint a gyermek megelőző pártfogásának mellőzésére, elrendelésére, fenntartására és megszüntetésére,

- együttműködik a pártfogó felügyelői szolgálattal és a megelőző pártfogó felügyelővel a bűnisméltés megelőzése érdekében, ha a gyámhatóság elrendelte a gyermek megelőző pártfogását,
- a családjából kiemelt gyermek visszahelyezése érdekében szociális segítőmunkát koordinál és végez,
- utógondozást végez - a gyermekvédelmi gyámmal együttműködve a visszahelyezett gyermek családjába történő visszailleszkedéséhez,
- védelembe vett gyermek esetében elkészíti a gondozási-nevelési tervet, szociális segítőmunkát koordinál és végez, illetve a gyámhatóság megkeresésére a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásához kapcsolódó pénzfelhasználási tervet készít,
- szakmai támogatást nyújt az ellátási területén működő gyermekjóléti szolgálatok számára.

Az esetszolgálatok hidat képeznek a Szolgálat családsegítői és a Gyámhatóság között. Munkájuk, szakmai szerepvállalásuk során lényeges feladat az objektivitás, semlegesség megtartása. A Központnál dolgozó esetszolgálatok mindegyike felsőfokú végzettséggel rendelkezik, magasan képzett, tapasztalt szakember. 2023-ban minden státuszt betöltve sikerült stabil feladatellátást biztosítani.

Az esetszolgálati feladatellátással összefüggő szociális diagnózis felvétele 2023-ban sem tudott megvalósulni, hiszen nincs a Család- és Gyermekjóléti Központ esetszolgálati központjai között végzett diagnosztika és ahogy a megelőző években, úgy 2023. évben sem volt elegendő képzési kapacitás e területen. Mindez azért nem okoz problémát a szolgáltatásban, mivel a diagnosztika elsődleges feladata a szolgáltatási hiátusok feltárása, illetve a szakmai esetszolgálatban történő elakadás indokainak feltárása. A kerület méretéből és átlagon felüli szolgáltatási ellátottságából adódóan ritkán fordul elő ilyen típusú elakadás, illetve a széleskörű szakmai hálózatra támaszkodva többnyire sikerül áthidalni a felmerülő problémákat.

A Család- és Gyermekjóléti Központ szoros egységben dolgozik a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat munkatársaival. Az eset súlyosságától függően, illetve hatósági intézkedés

(védelembé vétel, ideiglenes elhelyezés, nevelésbe vétel) esetén a családsegítő és az esztmenedzser közösen dolgozik azon, hogy megszüntesse a gyermek veszélyeztetettségét.

Központ esztmenedzseri csoportjának szolgáltatásait igénybe vevő személyek száma nem és korcsoport szerint 2023. évben

Sorszám	Igénybevétel módja	Nem, életkor	0-2	3-5	6-13	14-17	18-24	25-34	35-49	50-61	62 éves és idősebb	Összesen (a-i oszlopok)	
			éves										
			a	b	c	d	e	f	g	h			i
1	Jogerős hatósági intézkedésben érintett,	Férfi	1	9	22	14	4	6	12	9	3	80	
2	esztmenedzseri tevékenységet igénybe vevők	Nő	2	8	22	11	5	18	29	7	5	107	
3		Összesen	3	17	44	25	9	24	41	16	8	187	
4		Ebből (03-ból): szolgálat által továbbított/szolgálatból érkező	1	6	34	18	1	18	20	7	1	106	

Az jogerős hatósági intézkedésben érintett ellátottak száma a 2022. évhez képest 44,6%-kal emelkedett. A jogerős intézkedésben érintett családok kísérésén kívül esztmenedzsereink azokban az ügyekben, melyekben vélelmezhető a gyermek(ek) oly mértékű veszélyeztetettsége, mely a hatósági intézkedés irányába mutat, már a felderítési szakaszban becsatlakoznak a szolgálat családsegítőjének munkájába, hogy segítsék a folyamatot, minél mélyebben megismerhessék a család működését és így szakmailag helytálló és megalapozott javaslattal élhessenek a gyámhatóság felé.

Természetesen nem minden esetben történik hatósági intézkedés, az esetek közel felében sikerült alapellátási együttműködésben olyan szolgáltatásokat, tanácsadásokat biztosítani a családok számára, mellyel a hatósági beavatkozás elkerülhető és a veszélyeztetés megszüntethető volt. Ez magyarázza, hogy míg a 2023-as évben 187 ellátott, ebből 89 kiskorú volt érintett hatósági ügyben, melyből 59 ügyet a Szolgálat delegált, addig a Központ részéről tényleges hatósági intézkedésre tett javaslatok száma mindösszesen 44 lett.

Hatósági intézkedéshez kapcsolódó esetmenedzseri tevékenységben érintettek kiskorúak és 18. évet betöltött fiatalok száma korcsoportok szerint 2023. évben

Sorszám				Védelembe vett	Ideiglenes hatállyal elhelyezett	Nevelésbe vett	Utógondozás, szak-ellátásból kikerült	Összesen: (a-d oszlopok)	Ebből (e-ből): lány
				a	b	c	d	e	f
99	Összes érintett száma (fő)			43	2	7	2	54	28
2	Ebből (99-ből):	0-2	éves	0	0	0	0	0	0
3		3-5		6	0	0	1	7	2
4		6-13		22	2	2	0	26	15
5		14-17		14	0	5	1	20	10
6		18 -		1				1	1
7	Ebből (99-ből): lány			23	0	5	0	28	
8	Ebből (99-ből): hátrányos helyzetűnek minősített							5	
9	Ebből (99-ből): halmozottan hátrányos helyzetűnek minősített							0	

Legnagyobb számban továbbra is a védelembe vétel alatt álló gyermekek vannak, ők az ellátottak 80%-át teszik ki. Ebben az esetben a gyermekek családjukban nevelkednek, de egy szorosabb kontroll és hatósági kötelezések mentén valósul meg az együttműködés a családdal. Az esetek döntő többségében a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat munkatársai is bevonásra kerülnek a folyamatba, hiszen az esetmenedzserek szociális segítő munkát nem végezhetnek, ők a folyamat- és változásmenedzsment tevékenységeket, illetve az információ gyűjtést és feldolgozást végzik.

A Központ munkatársai számára az elsődleges prioritás, hogy a gyermekek családban történő nevelkedését segítsék, így minden rendelkezésünkre álló eszközt és szolgáltatás ennek a célnak a szolgálatába állítanak, melyben elkötelezett partnerek a társszervek és az észlelő- és jelzőrendszeri tagok is. Ez eredményezheti, hogy a kerületben az országos átlaghoz képest alacsony számban kerül sor a gyermekek családból való kiemelésére és az esetek többségében a gyermekek nem szakellátásba, hanem a nevelésükre alkalmas családtaghoz vagy ritkábban átmeneti ellátásba kerülnek.

V.2.2 Speciális szolgáltatások

A Család- és Gyermekjóléti Központ speciális szolgáltatásait a kerület teljes lakossága számára térítésmentesen biztosítja, igénybevételük feltételrendszer egyszerű, a kapacitások kielégítőek, az igényekhez igazodnak, így várólista nincs. 2023-ban minden esetben biztosították a kért szolgáltatást. A szolgáltatások iránt az igény a lakosság körében folyamatosan növekszik, a szakemberek munkájával kapcsolatban zömében pozitív visszajelzések érkeznek.

Az elmúlt évekhez hasonlóan a mentálhigiénés célú ellátások iránt mutatkozott a legnagyobb igénybevételi szándék. A speciális szolgáltatások – különösen a tanácsadások – esetében évről-évre komoly problémát jelent, hogy az ügyfelek az előjegyzett időpontokon nem, vagy pontatlanul jelennek meg, távolmaradásukat, késésüket nem jelzik, aminek szankcionálására – elsősorban az együttműködésre kötelezettek esetében – nincs vagy alig van lehetőségünk, így a kihasználtság nem optimalizálható.

Speciális szolgáltatások keretein belül végzett tevékenységek és az azokkal ellátott személyek adatai a 2023. évben

Sorszám	Tevékenység	Speciális tevékenységek száma (darab) (Halmozott adat)				Speciális tevékenység keretén belül ellátott személyek száma (fő) (Nem halmozott adat!)			
		összes tevékenység száma	ebből (a-ből):			összes ellátott száma	ebből (e-ből):		
			jogerős hatósági intézkedés	központban végzett	szolgálatokhoz kihelyezett		jogerős hatósági intézkedés	központban ellátott	szolgálatokhoz kihelyezett
a	b	c	d	e	f	g	h		
1	Kapcsolattartási ügyelet	20	1	20		11	5	1	5
2	Utcai (lakótelepi) szociális munka	198				138			
3	Kórházi szociális munka	0				0			
4	Óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység	1201				2295			
5	Szociális diagnózis felvétele	0				0			
6	Készletléti szolgálat	3							
7	Jogi tanácsadás	73	1	73	0	25	1	25	0
8	Pszichológiai tanácsadás	267	10	267	0	29	10	29	0
9	Mediáció	0	0	0	0	0	0	0	0
10	Családkonzultáció	6	0	6	0	39	10	29	0
11	Család-és párterápia	66	12	66	0	34	12	34	0
12	Menekültekkel, államozottakkal végzett tevékenység	67	2	3	64	20	2	2	18
99	Összesen (01-12 sorok összege)	1941	26	455	84	2591	40	120	23

Jogi tanácsadás

A Belvárosi Család- és Gyermejkölési Központ ingyenes igénybe vehető szolgáltatása a kerületi lakosok számára. A jogi tanácsadó heti egy alkalommal tart ügyfelfogadást, ezeken az alkalmakon átlagosan 3-4 esettel kapcsolatban nyújt tanácsadást. A szolgáltatást előzetes időpont egyeztetést követően tudják az ügyfelek igénybe venni. Az elmúlt évben elsősorban válással, gyermekelhelyezéssel kapcsolatos problémák, távollattartás, felügyelt kapcsolattartás és egyéb családjogi kérdések, ingatlan- és hagyatéki ügyek, adósságrendezéssel, végrehajtással, kilakoltatással-, lakáshitelekkel kapcsolatos kérdésekkel keresték fel a szolgáltatást.

Az észlelő- és jelzőrendszeri tagokkal való együttműködés szorosabbá tétele, tudásközpont funkcióink betöltése céljából és a kölcsönös segítségnyújtás szokásának meghonosítása

érdekében az év folyamán többször is előfordult, hogy kollégák, társszervek képviselői számára is nyújtott a központ - elsősorban gyermekvédelmi kérdéseket érintően - jogi segítséget.

Mediáció

A mediáció, másképpen közvetítés, akkor használható eszközként egy problémás helyzetekben, ha az ebben részt venni kívánó felek nyitottak arra, hogy külső segítséggel, de közösen keressék a megoldást egy adott konfliktusra. Az objektív, élethelyzetbe be nem vonódott szakember feladata, hogy segítse a probléma közös definiálását, és a felek közötti kölcsönös megértésen alapuló konszenzusos megoldás létrejöttét.

Többségében válófélben lévő szülők gyermekelhelyezéssel kapcsolatos problémái, illetve szülő-gyermek kommunikációs nehézségek kerülnek a mediáció fókuszába, azonban szolgáltatásunkat igyekszünk kiterjeszteni egyéb területekre is, így olyan színterekre, mint az iskolai konfliktusokban történő közvetítés, kiegészítve resztoratív (jóvátételi, helyreállítást célzó) eljárások alkalmazásával.

Pszichológusi ellátás

Az ellátás sajátossága, hogy terápiás lehetőségeket nem rejt magában, a pszichológus tanácsadás, konzultáció keretein belül végzi a feladatot. Amennyiben terápiás ellátás szükségessége felmerül, szakemberünk ügyfelét a megfelelő szolgáltatásba delegálja, információval látja el a számára legmegfelelőbb támogatás igénybevételének módjáról, szükség esetén bevonja szociális szakembereinket az ügyfél ellátásába.

A tanácsadás igénybe vevői 2023-ban elsősorban szorongásos zavarok, életvezetési elakadások, trauma-, gyász- és veszteség feldolgozás, akut krízishelyzet megoldása céljából keresték fel szakemberünket. Emellett a pszichológus rendszeresen részt vesz az ügyfelek állapotfelmérésében, megfelelő ellátás irányába történő delegálásában, javaslataival és meglátásaival segíti az esetmunkát, szakmai segítséget nyújt az óvodai- és iskolai szociális segítők munkájához. Rendelkezésre áll az ESZI minden intézményegysége számára, amennyiben szakmai tanácsadásra szorulnak és rendszeresen találkozik az idősklubokban ellátott ügyfelekkel elsősorban csoportos tevékenységek keretében.

Családterápia

A családterápia olyan pszichoterápiás irányzat, amely a családi problémákat, családon belüli működési zavarokat a családi kapcsolatrendszeren keresztül közelíti meg és próbálja kiigazítani. Módszerében sokkal inkább a jelenre fókuszál, mint más pszichoterápiák,

ugyanakkor foglalkozik a múltbeli történések, kommunikációs és kapcsolati minták hatásával is, mellyel hosszabb távú, mélyebb szintű eredményeket lehet elérni.

A feladatellátás megbízási jogviszony keretében, előzetes időpont egyeztetés alapján történik, heti 2 napon. A szolgáltatás növekvő népszerűségnek örvend, hatékony eszköz és segítség életvezetési nehézségekkel, transzgenerációs mintákkal, traumákkal, mentális problémákkal, gyásszal, krízishelyzetekkel, veszteséggel, diszfunkcionális működéssel küzdő családjaink számára.

Kapcsolattartási ügyelet

A kapcsolattartási ügyelet a gyermek és a kapcsolattartásra jogosult szülő vagy más kapcsolattartásra jogosult személy számára a találkozásra, együttlétre alkalmas semleges helyszínt biztosítja. A Belvárosi Család- és Gyermekjóléti Központ biztosítja a felügyelt kapcsolattartást elrendelő szervvel történt előzetes egyeztetést követően a felügyeletet ellátó szakembert. A kapcsolattartást megelőzően a felek megállapodást kötnek az intézménnyel, és megismerkednek a kapcsolattartás kereteit szabályozó házirenddel. Felügyelt kapcsolattartás esetén, az adott alkalom lezárásakor a kapcsolattartást felügyelő személy feljegyzésben rögzíti a történeteket. Megkeresésre kapcsolattartási naplók kivonatából történik a bíróság tájékoztatása.

Gyermekvédelmi jelzőrendszeri készenléti szolgálat

A Család- és Gyermekjóléti Központ nyitvatartási idején túl köteles készenléti szolgáltatást üzemeltetni, melyet telefonos ügyelet formájában valósít meg. A szolgáltatás célja, hogy a nyitvatartási idő után felmerülő krízishelyzetek esetén is legyen Belváros-Lipótváros lakóinak lehetősége a segítségkérésre és azonnali, a veszélyeztető helyzet elhárítását célzó intézkedésre. A feladatot minden esetben felsőfokú szakirányú végzettséggel rendelkező kolléga látja el, aki tisztában van a krízisintervenció alapvető szabályaival és birtokában van azoknak a tudásoknak, készségeknek, képességeknek, melyek a felmerülő helyzetek adekvát szakmai kezeléséhez, és az azonnali intézkedések megtételéhez szükségesek. A készenléti szolgálat telefonszáma a Központ összes online felületén megtalálható és az intézményegységekben is kifüggesztésre került.

Utcai szociális munka

Az utcai szociális munka feladata:

- a magatartásával testi, lelki, értelmi fejlődését veszélyeztető, szabadidejét az utcán töltő, kallódó, csellengő gyermek segítése,
- a lakóhelyéről önkényesen eltávozó, vagy gondozója által a lakásból kitett, ellátás és felügyelet nélkül maradó gyermek lakóhelyére történő visszakerülésének elősegítése, szükség esetén átmeneti gondozásának vagy gyermekvédelmi gondoskodásban részesítésének kezdeményezése, és
- a gyermekek beilleszkedését, szabadidejük hasznos eltöltését segítő programok szervezése a járás (esetünkben kerület) területre vonatkozóan, az érintett gyermekek lakókörnyezetében, az általuk látogatott bevásárlóközpontokban, illetve egyéb helyszíneken, vagy a család- és gyermekjóléti központ területén, lehetőség szerint bevonva a gyermek családját is.

2023-ben félállású, diplomás utcai szociális munkás látta el a feladatot. A kolléga nem csak a közterületeken tartózkodó gyermekek figyelemmel kísérésébe, megszólításába, hanem a felnőtt korú hajléktalan személyek jelzésébe, a fedél nélküliek ellátásával foglalkozó szervezetekkel való munka összehangolásába, a Központ prevenciós tevékenységeibe is aktívan bekapcsolódott.

Kórházi szociális munka

Kórházi szociális munkát az intézmény nem lát el, tekintettel arra, hogy illetékességi területén nincs kórház. Mindezek ellenére a kerületi lakosokat ellátó egészségügyi intézményekkel, azok gyógyító- és szociális tevékenységét ellátó szakembereivel szoros, jó együttműködést ápol, így sok esetben jeleznek és kérik a Szolgálat illetve a Központ munkatársainak együttműködését, segítségünket veszélyeztető-, vagy szociális irányú beavatkozást igénylő helyzetekben, olyannyira, hogy tárgyévben az egyik legaktívabb észlelő- és jelzőrendszeri terület voltak.

V.2.3. Óvodai- és iskolai szociális segítő szolgáltatás

Az óvodai- és iskolai szociális segítő szolgáltatás a Család- és Gyermekjóléti Központ legnagyobb kapacitással működő speciális szolgáltatása, ennek és a szolgáltatási fősodortól eltérő, elsősorban prevenciós célú, külső helyszíneken biztosított szolgáltatásainak köszönhetően külön feladatellátási csoportként működik az intézményegységen belül.

Maga a szolgáltatás csak a központok 2016. januári létrehozását követően, 2018. szeptemberétől került bevezetésre.

Szolgáltatási célok:

- a primer prevenció segítése, megerősítése a köznevelési intézményekben;
- a veszélyeztetett gyermekek kiszűrése, a veszélyhelyzet megszüntetésében való segítségnyújtás;
- a 3-18 éves korosztály szociális és mentális jólétének javítása és az észlelő- és jelzőrendszer működésének erősítése;
- a gyermekek, a pedagógusok és a szülők részére adekvát szakmai segítség nyújtása és egyéb szakemberek (gyermek és ifjúságvédelmi felelősök, védőnők, pszichológusok stb.) munkájának szakmai segítése, kicélesztése.

Az óvodai-iskolai szociális segítő munka igénybevételének lehetősége az adott köznevelési intézményben minden gyermek alapvető joga, ahhoz egyforma eséllyel hozzá kell, hogy férjen minden gyermek, tanuló. Az óvodai és iskolai szociális segítő a helyi igényekre támaszkodik, a köznevelési intézményekkel folyamatos kölcsönhatásban, interakcióban áll. Az óvodás és iskoláskorú gyerekek és fiatalok képességeinek, lehetőségeinek legoptimálisabb kibontakozását támogatja szociális kapcsolataik, társadalmi integrációjuk javításával.

Az óvodai és iskolai szociális segítő egyéni, csoportos és közösségi szociális munkát végez, valamint gyermek és ifjúságvédelmi feladatokat lát el. Ennek keretében segíti a gyermeket a korának megfelelő nevelésbe és oktatásba való beilleszkedéséhez, valamint tanulmányi kötelezettségei teljesítéséhez szükséges kompetenciái fejlesztésében, a tanulmányi előmeneteléhez, későbbi munkavállalásához kapcsolódó lehetőségei kibontakozásában. Segíti a gyermek, tanulmányi kötelezettségeinek teljesítését akadályozó tényezők észlelését és feltárását. Segíti a gyermek családját a gyermek óvodai és iskolai életét érintő kérdésekben, valamint nevelési problémák esetén a gyermeket és a családot a közöttük lévő konfliktus feloldásában. Prevenációs eszközök alkalmazásával segíti a gyermek veszélyeztetettségének kiszűrését és a jelzőrendszer működését. Ha a köznevelési intézmény foglalkoztat gyermek- és ifjúságvédelmi felelőst, akkor az óvodai és iskolai szociális segítő az intézményt érintő gyermekvédelmi feladatokat a gyermek- és ifjúságvédelmi felelőssel együttműködésben látja el.

Az Egyesített Szociális Intézmény Belvárosi Család- és Gyermejjóléti Központnak jelenleg 18 intézményben van feladat ellátási kötelezettsége.

Intézményünk óvodai- és iskolai szociális segítői munkájuk során a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzésére, prevencióra helyezik a hangsúlyt. Személyesen vannak jelen az intézményekben az oktatási és nevelési intézmények vezetőivel előre egyeztetett

fogadási időpontokban. Az adott intézményben észlelt vagy jelzett probléma esetén az óvodai és iskolai szociális segítő megvizsgálja a probléma hátterét, ehhez információkat gyűjt a gyermektől, pedagógustól vagy szülőtől, esetleg egyéb intézménytől, szakembertől. Amennyiben segíteni tud saját, vagy a köznevelési intézmény keretein belül a probléma megoldásában, úgy a rendelkezésére álló eszközökkel (tájékoztatás, tanácsadás, hivatalos ügyekben való segítségnyújtás, közvetítés szülő-gyermek, szülő-intézmény, gyermek-intézmény konfliktusban stb.) kezeli a problémát. Ha a probléma megoldása tanácsadással nem elérhető, delegálja a gyermeket/családot, a probléma jellegétől függően a család- és gyermekjóléti szolgálathoz vagy központhoz, egyéb intézményhez, szakemberhez.

Az óvodai és iskolai szociális segítők szakmai ajánlása és a szolgáltatásra vonatkozó rendelet alapján a szociális segítők a következő munkaformákban dolgoznak az ellátott intézményekben: egyéni, csoportos és közösségi tevékenységek. A prevenciós munka az óvodai és iskolai szociális segítségnek egy olyan formája, amely a segítő tevékenység egészét áthatja a jelzőrendszer működtetésén át az egyéni segítő beszélgetéseken keresztül. Másrészt megvalósulhat konkrét problémahelyzetek megoldásakor (pl.: szerhasználat, bullying), valamint tervezett és programszerű módon, a kialakult veszélyeztetettség megelőzését célzóan, a résztvevők lelki egészségének védelme érdekében.

Az óvodai- és iskolai szociális segítő csoport a 2023-as év tavaszán telephelyet váltott. A korábban működő Falk Miksa utcai telephelyről a Család- és Gyermekjóléti Központba költözött. Ezáltal szorosabb szakmai kapcsolatot tudtak kialakítani a többi szakmai egységével, a családsegítő szakemberekkel, eszményekkel és más szakemberekkel.

A munkacsoport 2023-ban 6 főből állt, akik a rendeletben előírt végzettségeken túl más egyéb diplomával, képzettséggel is rendelkeznek: interdiszciplináris családtudomány mesterképzési szak diploma, gyásztanácsadó, gyermekjogi oktató. A tavalyi évben 3 fő elvégezte a kötelező óvodai- és iskolai szociális segítő képzést. Több továbbképzésen is részt vettek a kollégák: családi életre nevelés kurzusa, meseterápiás képzés, drogkonzulens képzés, aktivista mozgalomfejlesztő és résztoratív módszerek a kiegészítő ellen képzés. A csoportvezető elvégezte a szociális vezetőképzést.

A budapesti óvodai- és iskolai szociális segítők fórumán egész évben részt vett a csoport: A 2023-as év márciusában a csoportkoordinátorokkal közösen megtervezték az éves találkozásaink tematikáját, májusban az együttműködés kereteit bontják ki közösen egy

szakmai napon, hogy egymástól tanulva fejlődhessenek a szakmai identitásunkban, és tágítsák látókörünket. Másrészt jó alkalom a találkozásra, hogy megtalálják a közös hangot, és újabb szakmai kapcsolatokat építhessenek ki.

Részt vettek az UNICEF által megrendezett Minden Gyerekről című gyerekjogi konferencián, ahol létrejött egy párbeszéd a szakemberek, a szülők és a pedagógusok között a gyerekeket érintő legnagyobb aktuális kihívásokról.

Az V. kerületi Pedagógiai Szakszolgálat Pszichológus Team-jével is szorosabbra fűzték a szakmai kapcsolatot. Részt vettünk egy közös team-en is, ahol a kerületben dolgozó iskolapszichológusok, az óvodapszichológus, szakmai koordinátoruk és az óvodai- és iskolai szociális segítő csoport közösen vett részt.

Az oktatási-nevelési intézményekben a korábban megkötött együttműködési megállapodások szerint zajlott a munka 18 intézményben.

A következő intézményekkel van együttműködési szerződéses szakmai kapcsolatunk a kerületben:

- Tesz-Vesz Óvoda
- Játékkal- Mesével Óvoda két telephellyel (Kossuth és Alkotmány)
- Bástyá Óvoda
- Balaton Óvoda
- Kisdéák Evangélikus Óvoda
- Szemere Bertalan Általános Iskola
- Hild József Általános Iskola
- Váci utcai Ének-zenei Általános Iskola
- Eötvös József Gimnázium
- Xantus János Két Tanítási Nyelvű Gimnázium
- Ward Mária Általános Iskola, Gimnázium és Zeneművészeti Szakgimnázium
- ELTE Apáczai Csere János Gyakorló Gimnázium és Kollégium
- Veres Pálné Gimnázium
- Belvárosi Tanoda Alapítványi Gimnázium
- Deák Téri Evangélikus Gimnázium
- Szent-István Magyar- Angol Két Tanítási nyelvű Általános Iskola
- Innovatív Technikum, Gimnázium és Szakképző Iskola
- Piarista Gimnázium

A munkakör ismertsége és elismertsége növekedett az elmúlt évhez képest, a szociális segítők a személyes kapcsolataik kiépítésében látják eredményességüket. Az intézmények többségével hatékony, szoros együttműködésen alapuló kapcsolat alakult ki az évek során, az ott dolgozó gyermekvédelmi felelősökkel, pedagógusokkal, pszichológusokkal.

A köznevelési intézményekben megjelenő problémás esetek nagy része iskolai bántalmazás, osztályközösséget érintő nehézségek, szorongásoldás, viselkedési zavarok, szülőkkel való konfliktus helyzet, migráció és integráció, illetve pedagógiai szakvéleménnyel és jelzéssel kapcsolatos kérdések voltak a Család- és Gyermekjóléti Központ felé.

Az óvodákban, iskolákban nagy számban vannak különböző speciális nevelési igényű gyermekek, több nevelési- és oktatási intézményben előfordul autizmus spektrumzavarral küzdő gyermek, valamint BTM-es, SNI-s gyermek. A problémák súlyossága függvényében többször volt szülőkonzultáció, több esetben került sor gyermekvédelmi jelzés megírására. Jelzés küldtek kollegáink pl.: elhanyagolás, étkezési zavar, bullying, indulatkezelési problémák, bántalmazás miatt. A gyermekvédelmi ügyekkel kapcsolatban szoros együttműködés van a szolgálat munkatársaival és kezd kialakulni a jelzőrendszer tagjaival. Az óvodai- és iskolai szociális segítők rendszeresen részt vettek az esetmenedzserek, családsegítő szakemberek által szervezett esetmegbeszéléseken, esetkonferenciákon. Amennyiben szükséges volt, jelzéssel éltek a család- és gyermekjóléti központ felé.

Az óvodai- és iskolai szociális segítők szakmai feladatai a köznevelési intézményekben

Egyéni segítség keretein belül:

- Tanácsadás a szülőknek a gyermeknevelés és a családi élet más problémát okozó területein, iskolákban jelentkező problémák kapcsán
- Információnyújtás elérhető szolgáltatásokról, jogokról, a szociális ellátórendszerrel, ügyintézésben való segítségnyújtás
- Közvetítés a szülő-pedagógus, pedagógus-gyermek, gyermek-gyermek közötti konfliktusban, részvétel a pedagógus-szülő, gyermek-gyermek és szülő-szülő közötti megbeszélésen

- Pedagógus részére konzultációs lehetőség biztosítása
- Közvetítés különböző szolgáltatások eléréséhez
- Tanulók számára egyéni tanácsadás, a probléma megoldásában való segítségnyújtás

Közösségi munka keretein belül:

- Részvétel az intézmény által szervezett rendezvényeken, szülői értekezleteken, nevelőtestületi értekezleten
- Együttműködés az intézményeken belül a szülői szervezetekkel
- Együttműködés kialakítása a partner intézményekkel

Csoportban végzett munka keretein belül:

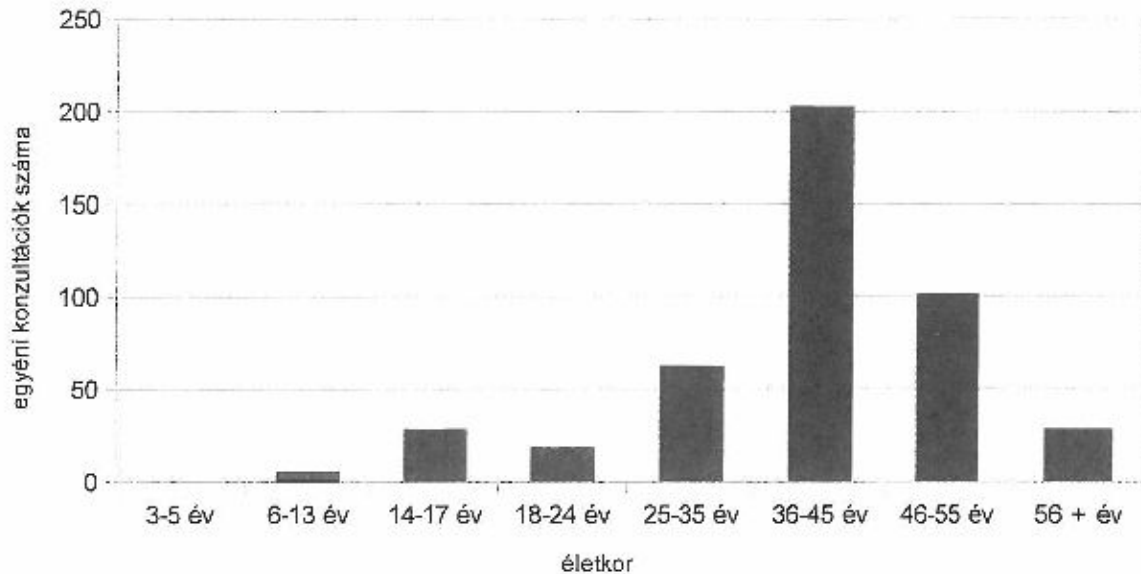
- Gyermek megfigyelése csoporthelyzetben pedagógus megkeresésére
- Szükség esetén az intézményben dolgozó szakemberek munkájának segítése
- Csoportfoglalkozás megtartása gyermekek, fiatalok számára (társas kapcsolataik építésének vagy fejlődésének elősegítése, prevenciós tevékenység végzése)
- Kommunikációs kompetencia fejlesztésének támogatása
- Az óvodai és iskolai, valamint kollégiumi csoportban jelentkező nehézségek problémák kezelésének, megoldásának támogatása

A 2023-as évben terepen valósultak meg a csoportfoglalkozások mind az óvodások mind az iskolások részére. Főként az intézményekben zajlottak a pedagógus és szülőkonzultációk is.

A tavalyi évben a KENYSZI halmozott statisztikai adatai szerint **6162** ellátottat ért el a munkacsoport, **851** alkalommal került sor egyéni konzultációra és **350** csoportfoglalkozás valósult meg. A csoportfoglalkozásokat a legtöbb esetben sikerült páros vezetés mellett megvalósítani- a munkacsoporton belül vagy az adott intézményben dolgozó más segítő szakember bevonásával (pl.: pszichológus).

Az egyéni segítő beszélgetéseket a közintézményekben, illetve a Család- és Gyermejjóléti Központban is végeztünk.

KSH egyéni konzultációk száma életkor szerint

A diagram jól szemlélteti, hogy a KSH nem halmozott adatai alapján a legtöbb egyéni konzultációt (gyermek, szülő, szakember) a 36-45 éves korosztállyal végeztük a 2023-as évben. Ez abból adódhat, hogy a nevelési-oktatási intézményekben a pedagógusokkal végezzük a legtöbb konzultációt. A legkevesebb egyéni konzultációt a 3-5 éves korosztállyal (óvodás korúak) végeztük. Ez abból adódik, hogy a kerület óvodáiban az egyéni konzultációkat az óvodapszichológus végzi.

A nyári napközis tábor jó lehetőséget nyújtott a szakmai beszélgetésekre a pedagógusokkal, védőnőkkel, az óvodákban és iskolákban dolgozó szakemberekkel. Lehetőségünk volt, hogy az intézményekben megjelenő igényekre, szükségletekre reflektálva állítsuk össze a munkacsoport által kínált prevenciós programfüzetet, amelyet minden intézményhez el is juttattunk.

A kerületben minden évben megrendezésre kerül a Hárshelyi nyári tábor, melyen az V. kerület összes óvodája és általános iskolája részt vehet. Szervezett keretek között zajlottak a kézműves, játékos foglalkozások a gyermekeknek, amelyeken a részvétel önkéntes volt. A tábor az Önkormányzat szervezésében valósult meg, ahol az óvodai- és iskolai szociális segítők mindennap foglalkozásokat tartottak a résztvevőknek. A programokon, foglalkozásokon átlagosan 10-20 gyermek vett részt. Lehetőség volt az alkotás mellett beszélgetni a gyermekekkel, így szeptemberben már ismerősként láthatták viszont az óvodai- és iskolai szociális segítőt. A nyári táborban tavaly több gyermekvédelmi jelzés megírása is szükségessé vált, ellentétben a korábbi évekhez képest.

Problémát látunk abban, hogy a nyári táboroztatás csoportfoglalkozásai adminisztrációját a KENYSZI rendszerben nem tudják rögzíteni azon óvodai- és iskolai szociális segítők, akiknek a rendszerben nincsen a nevéhez rendelve óvoda vagy általános iskola, hiszen ők középiskolákban végzik mindennapos munkájukat a tanévben.

A nyár folyamán elkészített és szeptemberben kiküldött programfüzetből választhattak a pedagógusok, hogy milyen csoportfoglalkozást szeretnének kérni óvodai csoportjuk, illetve iskolai osztályuk részére. Amennyiben a kínálatban nem szereplő témában keresték az óvodai- és iskolai szociális segítőt, reagáltunk az igényekre. Voltak állandó, egész éven át tartó csoportok, valamint alkalmi, prevenciós csoportok is.

- **Óvoda:** gyerekjoga, mesecsoprt, művészetterápiás jellegű csoport
- **Általános iskola:** szorongásoldó mesecsoprt, gyerekjoga, közösségépítő, konfliktuskezelő és antibullying témájú csoportok, ÉN-TE-MI csoport (CSÉN módszer), tanulásmódszertan, függőségeink, droprevenció, pályaorientáció, önbecsülés, önbizalom, önismeret csoport, elsősegély
- **Középiskola:** Ki vagyok én? önismereti csoport, stresszoldás és relaxáció, tanulásmódszertan, droprevenció, közösségépítés, pályaorientáció, ÉN-TE-MI csoport (CSÉN módszer), elsősegély

Gyerekjoga

Jóga elemeket tartalmazó mesés foglalkozás, amely a gyermekek életkorához igazodva tartalmaz drámajáték elemeket és társas kapcsolatokat fejlesztő játékokat. Minden alkalom relaxációval zárul. A rendszeres gyakorlás teste és lélekre is jótékony hatással van. Fejleszti a koncentrációs képességet, az önbizalmat, a testtudatot, elősegíti a helyes testtartás kialakítását, valamint a hatékony önszabályozást (az érzelmek megélését és kezelését)-

Mesecsoprt

Minden alkalomra egy-egy mesével készülünk, amely segítségével különböző élethelyzeteket jelcítünk meg a gyerekek nyelvén. A mese, a játék és az alkotás révén fejlődik az érzelmi intelligencia, növekedik az önbecsülés, a mindennapi nehézségekkel való megküzdés képessége, erősödnek a szociális készségek, valamint a foglalkozások által segítséget kapnak az érzelmek kifejezéséhez és felismeréséhez. Az aktív fantáziatevékenység során "kijátszhatóak" lesznek a feszültséget okozó helyzetek, a sárkányok megszoldíthatóvá válnak, amely révén bátorságot gyűjtenek az életben elkerülhetetlen, ismeretlen helyzetekhez. A mesehallgatás a csoport számára közös élményt, érzelmi biztonságot, nyugodt, csendes,

szeretetteljes légkört nyújt, valamint végigvezet egy egyéni belső utazáson is. A foglalkozás alatt drámajáték, valamint művészetterápiás csemeket is használunk.

Művészetterápiás jellegű csoport

A művészetterápia egyaránt alkalmas az érzelmi elakadások áthidalására, és a bennünk rejlő lehetőségek kibontakozására is. Mivel nonverbális (nem beszédre támaszkodó) módszer, ezért azok számára is jól használható, akik szóban nehezebben tudják kifejezni magukat.

A foglalkozásokon nem a "szép" alkotások létrehozása a cél, ezért esztétikai szempontból nem irányítjuk a gyermeket a munkában, helyette arra törekszünk, hogy a rendelkezésére álló eszközökkel ki tudja fejezni a saját belső világát. Olyan gyerekeknek ajánljuk, akik könnyen elsodródhatnak az érzelmeik által, nehezen fejezik ki az érzelmeiket, alacsony az önbizalmuk, szorongók, félénkek.

Közösségépítés, konfliktuskezelés, antibullying foglalkozások

A program célja az iskolai és online bántalmazás megelőzése és kezelése.

A foglalkozások alkalmával nagy hangsúlyt fektetünk a szociális, valamint a kommunikációs készségek fejlesztésére, mindezek mozgásos, játékos, interaktív formában történnek. A csoportok során a diákok gyakorolhatják az én-közlés használatát, illetve lehetőségük nyílik elsajátítani a düh-, konfliktuskezelési és önmegnyugtató technikákat és eszközöket.

ÉN-TE-MI csoport

CSÉN (Családi Életre Nevelés) program alapján összeállított csoportfolyamat, mely során a diákokkal átbeszéljük, hogy milyen az, amikor egy közösséghez tartoznak. Milyen hatással lehetnek az énképükre a kortársak, valamint olyan kérdéseket járunk körül, mint például hogyan épül fel egy család, milyen értékeket ad tovább, milyen családi hagyományaink vannak és ezek hogyan hatnak ránk.

Szorongásoldó mesecsoport

Az iskolába járás sokszor fárasztó, a játékos tevékenységek és a kreativitás gyakran háttérbe szorul. A mesecsoportban egy elfogadó légkörben új életre kelhet a kreativitás, a problémamegoldó-készség, a foglalkozások során a gyerekek egyre jobban megismerik saját erőforrásaikat, amelynek segítségével könnyebben boldogulnak a hétköznapiakban, csökken a szorongásuk, könnyebben kapcsolódnak társaikhoz és saját belső világukhoz. Mind ezek mellett fejlődik többek között a figyelemmegtartó képességük, a verbális és nonverbális kifejezőkészségük és a testtudatuk is.

Tanulásmódszertan

A foglalkozások során keressük a válaszokat a - "Miért fontos tanulni? Akarok-e tanulni? Hogyan tudok hatékonyan tanulni? Milyen feltételek szükségesek ehhez?"- kérdésekre. Együtt gondolkodunk a tanulás, ill. nem tanulás következményeiről, valamint gyakorlati eszközöket nyújtunk a hatékony tanuláshoz. Beszélgetünk a tanulás és az életcélok összefüggéseiről, kapcsolódásáról.

Függőségeink, drogprevenció

A szenvedélybetegségekkel (szer- és viselkedéslüggőségek) kapcsolatos foglalkozások keretében pontosítjuk, hogy mit jelent a függőség – kritériumok, jellemzők, csoportosítás, valamint a környezetünkben előforduló függőségek elemzése is téma lehet. Szót ejtünk a kipróbálás kockázatairól és a döntéseinkről, személyes felelősségünkről. Kiemelten beszélgetünk a képernyő- és kutyüfüggőségről, amelynek része az önmonitorozás, és a lehetséges következmények felmérése és az alternatívák összegyűjtése.

Pályaorientáció

A pályaorientációs foglalkozásokon együtt átgondoljuk, hogyan, milyen szempontok alapján válasszunk pályát, áttekinthetjük a különféle foglalkozási csoportokat. Az egyéni képességek felmérése, ill. pályaorientációs kérdőívek kapcsán lehetőség van személyes konzultációra is.

Önbecsülés, önbizalom, önismeret

Az önbecsülés, önbizalom, önszeretet képi az egészséges személyiség alapját. A foglalkozások keretében beszélgetünk arról, hogy mi táplálja az önbecsülésünket, hogyan hat önbizalmunk szintje döntéseinkre, kudarcainkra, sikereinkre.

Foglalkozunk az alacsony önbecsülés következményeivel, valamint azzal, hogyan fejleszthetjük, ill. védhetjük meg az önbecsülésünket rövid és hosszú távon. Az önbecsülés fiatal korban történő fejlesztése a későbbi sikeres életutat alapozhatja meg.

Elsősegély

Ki ne találkozott már volna kisebb balesetekkel az iskolában, otthon vagy az utcán?

Hazánk vezető halálozási ok, a szív és érrendszeri megbetegedések. Sajnos a hazai statisztikák szerint is minden harmadik embert érinti. Ezért az ötödik kerületi család és gyermekvédelmi központ fontosnak tartja a laikus elsősegély nyújtás alapjainak elsajátítását. A képzés során a gyerekek és tanárok megismerkedhetnek az elsősegélynyújtás fogalmával, az alapszintű

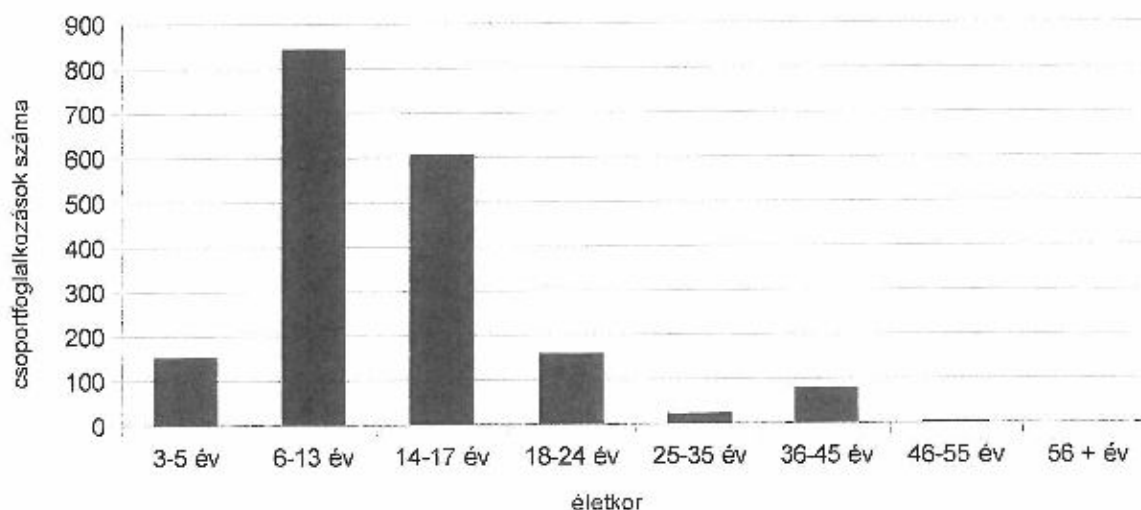
újraélesztéssel, legalapvetőbb sérülés- és betegség típusokkal. A gyakorlat orientált csoportfoglalkozás keretein belül pedig elmélyíthetik tudásukat és kipróbálhatják a különböző fogásokat és az elsősegély gyakorlati menetét.

„Ki vagyok én?” – önismereti csoport

A csoport célja, hogy mesék segítségével a fiatalok megismerjék önmagukat. A megalapozott önismeret hozzájárul a boldog, egészséges és kulturált egyéni és közösségi élethez, mások megértéséhez és tiszteletéhez, a szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakításához.

Mesékben, mondákban megjelenő hétköznapi vagy éppen szuperhősök történeteit hallgatva és azokról beszélve kerülnek feldolgozásra a mindennapi élethelyzetek, nehézségek és örömeik.

KSH csoportfoglalkozások száma életkor szerint

A diagram jól szemlélteti, hogy 2023-ban a legtöbb csoportfoglalkozást a kerület általános iskoláiban tartottuk. A kerületi középiskolákban- a KSH nem halmozott adatai alapján- a második legnagyobb számú csoportokat vezettük. Az óvodai csoportok száma a tavalyi évben a harmadik helyre került, ez adódhat abból, hogy az óvodai csoportok általában hosszabbak (10 alkalmasak), szemben az általános- és középiskolai csoportokkal, amelyek általánosságban csoportonként rövidebbek (5 alkalmasak). A legalacsonyabb számú adat a szülőcsoportok, illetve pedagóguscsoportok voltak, amire észrevételeink szerint egyre nagyobb az igény a kerület intézményeiben.

Munkánkat a 2023-as évben havi rendszerességgel csoportos, illetve vezetői egyéni szupervízió mellett végeztük, valamint szoros szakmai kapcsolatot tartottunk fenn a társszakmák képviselőivel.

A 2023-as év munkájának összefoglalásaként elmondható, hogy az intézményekbe járó gyermekekkel és az intézményekben dolgozó pedagógusokkal és más szakemberekkel, továbbá a szülőkkel a személyes kapcsolat egyre fontosabbá vált. Egyre nagyobb az intézmények részéről az igény arra, hogy tájékoztassuk őket a Család- és Gyermekjóléti Központ által nyújtható szolgáltatásokról és az észlelő- és jelzőrendszer működéséről. Az előző évekhez képest szorosabb kapcsolat alakult ki az intézményekkel és több megkeresésünk érkezett, mint a 2022-es évben. Szakmai célunk a kialakult jó kapcsolatok megőrzése és az új kapcsolatok kialakítása, elmélyítése, a jelzőrendszer működtetése, megerősítése, valamint a prevenciós munka folytatása. Fontosnak tartjuk, hogy az óvodai- és iskolai szociális segítő tevékenység minél szélesebb körhöz eljussanak (pedagógusok, szülők, gyermekek, valamint egyéb segítő szakemberek).

A Család- és Gyermekjóléti Központ kapcsolatrendszere

Mint az már az előzményekből is kitűnik a Család- és Gyermekjóléti Központ, különösen, ha az összes hozzá tartozó szakmai egységet nézzük, számos intézménnyel, észlelő- és jelzőrendszeri taggal, civil szervezettel áll kapcsolatban. Munkánk során szorosan együttműködünk az Egycsített Szociális Intézmény minden ellátási egységével, ezen kívül számos külső szereplővel is aktív kooperációt folytatunk ügyfelcink érdekében, kapcsolatrendszerünk fenntartására, bővítésére kiemelt figyelmet fordítunk.

Elengedhetetlen partnereink a következő szakmaterületeket ölelik fel:

- önkormányzati igazgatás szervei
- társszervek, szociális és gyermekvédelmi alap- és szakellátás intézményei, tartós- és átmeneti ellátást nyújtó szociális intézmények
- köznevelési intézmények, pedagógiai szakszolgálatok
- egészségügyi szolgáltató- és ellátórendszer
- Kormányhivatal gyámügyi és hatósági osztályai
- ügyészség, bíróság
- pártfogó felügyelők
- rendőrség
- idegenrendészeti szervek
- áldozatvédelem
- civil szervezetek
- egyházak és egyházi fenntartású szervezetek

Az Intézmény kapcsolatrendszere számottevően bővült. Ebben komoly szerepet játszik, hogy fokozott figyelmet fordítottunk a már működő partneri kapcsolatainkra, és óriási energiát fektettünk a lehetséges új együttműködési lehetőségek megtalálásába, kialakításába.

V.2.4. Jelzőrendszer

Az észlelő- és jelzőrendszer megszervezése, működtetése, koordinálása a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat feladata. Ennek megfelelően figyelemmel kíséri az illetékességi körébe tartozó településen élő gyermekek szociális és családi helyzetét, szociális ellátások iránti esetleges igényeit, kiépíti és működteti a jelzőrendszert, amely lehetővé teszi a gyermekek veszélyeztetésének felismerését, a jelzőrendszer tagjaitól érkező jelzéseket fogadja és a veszélyeztetés gyanújának megalapozottsága esetén, a gyermek és a család szükségleteihez igazodó intézkedéseket tesz. Az észlelő és jelzőrendszer több szintűvé válásával a Központ is komoly szerepet kapott a tudásmegosztás, adatgyűjtés és feldolgozás, illetve a koordináció területén.

A Központunk szakmai munkáját és a jelzőrendszeri tevékenységeket is sikerült teljes egészében megfelelő mederbe terelni, így a 2024. február 22-én megrendezett éves jelzőrendszeri tanácskozáson évek óta először tudtunk átfogó képet mutatni a gyermekvédelmi munkáról és volumenében vizsgálni azokat a jelenségeket, melyek szakmai tevékenységünket az elmúlt időszakban érdemben befolyásolták.

Központunk az éves Szakmai Tanácskozás előkészítése során szakmai tevékenységükre és jelzőrendszeri feladataik teljesítésére vonatkozó kérdéssort küldött ki az észlelő- és jelzőrendszeri tagok számára, melyet viszonylag magas arányban küldtek vissza.

A 2023. évben a legnagyobb nehézséget az észlelő- és jelzőrendszeri tagok számára a következő jelenségek okozták:

- szorongás, pszichés tünetek felerősödése mind a gyermekek, mind a szülők körében
- önsértés, szuicid szándék rendszeres megjelenése a kamasz korosztályban
- viselkedés addikciók (elsődlegesen képernyőfüggés, játékfüggőség, evészavarok és önsértő magatartás)
- a gyermekek védelme az online térben megjelenő jogsértő, cröszakos, pornográf tartalmaktól

- online térben megjelenő visszaélések (bántalmazás, zaklatás, szexuális visszaélés, manipulált tartalmak terjesztése)
- párkapcsolati konfliktusok, erőszak felerősödése és hatása a gyermekekre
- gyermekek érzelmi elhanyagolása
- magatartás, beilleszkedés és teljesítményzavarok a gyermekek körében
- magas rezsiköltségek, lakhatás elvesztésének veszélye, anyagi nehézségek
- fontos szakvizsgálatok elmaradása, halasztása gyermekknél
- visszaesés a gyermekek fejlődésében, szocializációs folyamatában
- egyszülős családok gyermekfelügyeleti nehézségei
- fogyatékossgal élő gyermeket nevelő családok nehézségei
- szülői szerepek és a család életritmusának megváltozása
- gyermeknevelési problémák, szülői kompetencia terén tapasztal hiányosságok
- hiányzások kapcsán tapasztalható bizonytalanságok, „visszaélések„
- betegség tüneteit mutató gyermekek közösségbe engedése
- külföldi családok gyermekeinek köznevelési integrációja
- ukrán családok segítése, szociális hátrányaik leküzdése, gyermekeik köznevelési integrációja

A Belvárosi Család- és Gyermekjóléti Központ és Szolgálat munkájában prioritást élvez a jelzőrendszer tagjainak mélyebb megismerése, minőségi személyes kapcsolatok kialakítása, tevékenységük, sajátosságai feltérképezése, érdekelté tevésükkel stabil együttműködői, támogatói bázis kialakítása. Deklarált célunk, hogy a jelzőrendszer intézményével megértésen, asszertivitáson, kölcsönös segítségnyújtáson, közös feladatvállalásokon alapuló együttműködési rendszert hozunk létre, amelyben éreztetjük megbecsülésünk és támogatásunk irányukban és megteremtjük a feltételeit a kreatív, ösztönző szakmai munkának. Mindezek érdekében folyamatosan igyekszünk információt, segítséget nyújtani a velünk együttműködő partnereink számára, teret adunk elképzeléseiknek, megismertetjük velük módszereinket, kiközvetítjük személyes szolgáltatásainkat, komolyan véve tudásközpontként betöltendő szerepünket.

Az észlelő- és jelzőrendszer tagjai a mai napig erős fenntartásokkal viseltetnek a gyermekvédelmi munka iránt és számos tévhit, félreértés övezi tevékenységünket. Igyekszünk ezekre az előítéletekre rácafolni, hiszen elsődleges és legfontosabb célunk, a problémák megelőzése. Ennek okán hangsúlyossá vált szakmai munkánkban a prevenciós szemlélet

elérjesszét, amely szeptember óta nagyon jó fogadtatásba részesült a jelzőrendszer tagjai részéről. Szándékunkban áll a kerületi szereplők számára minél szélesebb témacsoportot felölelő prevenciós szolgáltatási portfólió kialakítása, úgy, hogy a jelzőrendszeri tagok széles körét bevonjuk ebbe a munkába. Nem a jelzőrendszeri tagok szankcionálásában, hanem a folyamatos edukációban, a problémák megoldására való nyitottságban, a szolgáltatások testreszabásában és a sokrétű együttműködésben látjuk a jövő útját.

A Belvárosi Család- és Gyermekjóléti Központ szakmai egységeiben az üres státuszokat feltöltöttük, így a lehetőségekhez mérten megfelelő kapacitással rendelkezünk a megfelelő feladatellátáshoz. A 2023. év szervezeti célkitűzései között kiemelkedő jelentőségű a stabil humánerőforrás biztosítása. Ennek érdekében hívtuk életre dolgozói jóléti programunkat, melynek keretében törekszünk a munkahelyi körülmények javítására, a szervezeti kultúra gyökeres átalakítására, a probléma megoldás, feladatmegosztás és a változásmenedzsment minél hatékonyabbá és tudatosabbá tételére, a külső és belső együttműködések javítására, kapcsolatrendszerünk bővítésére, külső szolgáltatások bevonására, illetve a dolgozói juttatási rendszerünk kreatív bővítésére.

Fontos számunkra, hogy kollégáink motiváltan, a lehető legmagasabb szakmai színvonalon végezzék munkájukat, ezért biztosítjuk számukra a rendszeres szupervízió lehetőségét, ezen kívül a mentálisan megterhelő szakmai helyzetek feldolgozásához mentálhigiénés tanácsadás igénybevételenek lehetőségét. A vezetői team folyamatosan részt vesz szupervíziókon, ahol egyéni- és csoportos formában kapnak segítséget a team munkájának segítéséhez, motivációjuk, innovatív szemléletük fenntartásához és a hétköznapi felmerülő nehéz helyzetek kezeléséhez. Szeretnénk, ha intézményünket a jövőben a nyílt kommunikáció, az aszertív problémamegoldás, a feladatellátáshoz és szolgáltatásokhoz való rugalmas, hatékony hozzáállás, a támogató, nyitott és innovatív szakmai légkör jellemezné.

2023. évben Belváros-Lipótváros V. kerület Önkormányzata jóvoltából lehetőségünk nyílt, arra, hogy a Központ szolgáltatásait egy telephelyről biztosíthassuk, és ehhez megteremtjük az infrastrukturális feltételeket is. A tisztasági festés, az új iroda berendezések és az irattár problémájának megoldása mind az intézmény fejlődését szolgálják. Régi vágyunk vált azzal valóra, hogy az óvodai- és iskolai szociális segítők egy épületbe kerülnek a Központ többi szolgáltatásával. Reményeink szerint ez a változás hatékonyabbá teszi közös munkánkat, melynek elsődleges hasznélvezői a kerület lakosai, az itt tanuló gyermekek és családjaik, illetve az észlelő- és jelzőrendszer tagjai lesznek.

Míndezekkel párhuzamosan szisztematikus szakmai alapozó munkát is végzünk, melynek célja a profiltisztítás, a feladatok és hatáskörök pontos tisztázása, a jogszabályok, szakmai protokollok megfelelő alkalmazása, a szakmai kompetenciák fejlesztése, illetve az adminisztratív követelmények teljesítése.

V.2.5. Szakmai kapcsolat a Kormányhivatal Gyámügyi Osztályaival

Budapest Főváros Kormányhivatala V. Kerületi Hivatala Gyámügyi Osztálya és a Belvárosi Család- és Gyermekjóléti Központ szakmai együttműködése intenzív, a kollegák napi szinten egyeztetnek, telefonon, online, személyesen is tartják a kapcsolatot. A gyermekvédelmi ügyekben erre a szoros kapcsolattartásra mindenképpen szükség van, hiszen a feladatellátás során az esetek egy részében szükség van valamilyen hatósági intézkedés megtételére, melyek megfelelő szakmai megalapozottsága elengedhetetlen. Ezek az együttműködési pontok fő szereplői elsősorban az esettanácsok, akik hidat képeznek a Szolgáltatnál biztosított gyermekjóléti alapellátás és a hatósági intézkedéseket végrehajtó Gyámhivatal között. Az esetek többsége ezen a szinten a jelzések mentén zajlik, mely a Gyámhivatal és a Család- és Gyermekjóléti Központ vonatkozásában is egy oda-vissza ható folyamat.

A Központ kollégái rendszeresen részt vesznek a hatóság által szervezett tárgyalásokon, felülvizsgálati tárgyalásokon, ahol állásfoglalásuk figyelembevételével születik döntés az egyes gyermekvédelmi kérdésekben. A 2023. évben a megszokott eljárásrend szerint zajlottak a személyes meghallgatások és nyilatkozattételek, mely elősegítette a konstruktív együttműködést a családok, és elsősorban a kiskorú gyermekek érdekében.

Természetesen a gyermekvédelmi szakemberek nem csak a kerületi Gyámhatósággal, hanem az ország több járási székhelyű Kormányhivatalának gyámügyi osztályával is kapcsolatban állnak, aktívan együttműködnek.

V.2.6. Szakmai kapcsolatok a védőnőkkel, házi gyermekorvosokkal

A védőnői hálózattal való együttműködés kiemelt fontosságú a gyermekvédelemben dolgozó szakemberek számára, hiszen az észlelő- és jelzőrendszer szereplői közül ők azok, akik a legkorábban találkoznak a családokkal és szervesen rész vesznek magzat kortól a kamasz korig a gyermekek gondozásában, fejlődésük figyelemmel kísérésében.

A védőnőkkel való közös munka és folyamatos egyeztetés több szempontból is pótolhatatlan jelentőségű. Számos helyszínen vannak jelen munkájuk során, így a családokkal, gyermekekkel

nem csupán lakókörnyezetükben és szűréseknek, státuszvizsgálatoknak helyt adó telephelyükön találkoznak, de ott vannak a nevelési-oktatási intézményekben is. Helyzetüknél fogva sokkal közvetlenebbül tudnak információt kapni a családok helyzetéről, gyermek állapotáról, és teljesen más szempontok szerint képesek értékelni, felismerni és megfogalmazni a tapasztalataikat.

Mivel elsősorban egészségügyi prevenciós és gondozói tevékenységet végeznek, így mondhatni minden kisgyermekes család életében természetes módon vannak jelen.

Védőnői Szolgálat célja az egészségügyi alapellátás részeként a családok egészségének megőrzésére, segítségére irányuló preventív tevékenység, valamint a betegség kialakulásának, az egészségromlásnak a megelőzése érdekében végzett egészségnevelés.

A Védőnői Szolgálat két nagyon fontos, feladataiban eltérő részre tagolódva dolgozik. Az egyik a területi ellátás szerinti gondozás, a másik pedig az iskola-egészségügyi munka. Ezek része a növekedés, a várandós és gyermekágyas anyák gondozása, a 0-6 éves és tanköteles gyermekek ellátása, a családgondozás, valamint az egyéni és közösségi egészségfejlesztési, egészségvédelmi programok tervezésében, szervezésében, megvalósításában való aktív részvétel.

A V. kerületben a Védőnői Szolgálat 2023. július 1-től már nem Belváros–Lipótváros Egészségügyi Szolgálat egységeként látja el feladatát, hanem az Országos Kórházi Főigazgatóság égisze alatt az Észak-Pesti Centrumkórház-Honvédkórház Budapest és Pest Vármegye Védőnői Szolgálat Osztályához.

A Védőnői Szolgálat területi ellátásában négy területi védőnői státusz engedélyezett, 2023. október 1. óta 3 védőnő látja el a 4 körzetet.

A területen gondozott gyermekek és várandósok száma 2023.12.31-i állapot szerint

Gondozotti csoportok:	Létszám:
várandós	45 fő
0-6 évesek	459 fő
7-16 éves otthon gondozott gyermek	0 fő
köznevelési intézménybe beíratott	460 fő

Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény 21. §-a értelmében a védőnői gondozás nem visszautasítható. Az elmúlt év folyamán nem volt olyan család, aki nem kért védőnői gondozást, illetve védőnői látogatást. A védőnői szolgálat látókörébe 9 veszélyeztetett gyermek került.

Belváros-Lipótváros területén 4 gyermek-háziorvos biztosítja a gyermekek egészségügyi ellátását. A körületi gyermek-háziorvosokkal való kapcsolat intenzitása és minősége változó, azonban az alap együttműködés követelményeinek, mint a szükséges űrlapok kitöltése, tájékoztatások megküldése mindannyian eleget tesznek. Előre lépésnek éljük meg, hogy esetenként a háziorvosok gyermekvédelmi ügyekben szervezett esetkonferenciákon is megjelennek és segítik a Központ szakembereinek munkáját. Fontos feladatunk érdekelté tevésük és aktív bevonásuk a gyermekvédelmi tevékenységbe.

Gyermekvédelmi területen végzett szakmai ellenőrzések

A felügyeleti szervek által gyámhatósági, gyermekvédelmi területen végzett szakmai ellenőrzések tapasztalatainak, továbbá a gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltató tevékenységet végzők működését engedélyező hatóság ellenőrzésének alkalmával tett megállapítások bemutatása.

A Belvárosi Család-és Gyermekjóléti Központban a 2023. évben nem történt gyámhatósági, gyermekvédelmi szakmai, illetve a szolgáltatás működtetésének engedélyezéséért felelős hatóság által végzett ellenőrzés.

VI. Jövőre vonatkozó javaslatok, célok meghatározása a Gyvt. előírásai alapján

Az ellátási területen működő észlelő és jelzőrendszer megerősítése elengedhetetlen a minőségi gyermekvédelmi munka megvalósításához. Folyamatosan látogatjuk a területen működő észlelő- és jelzőrendszeri tagokat, intézményeket, részt veszünk a köznevelési intézmények rendezvényeink, találkozunk a szülői munkaközösségekkel, közvetlenül szólítjuk meg célcsoportunkat a szolgáltatások újra hangolása érdekében. Nagy erőfeszítéseket teszünk a folyamatos információ visszacsatolás, tájékoztatás megvalósítása érdekében is.

A 2023. év egyik legfontosabb célkitűzése volt a prevenciós portfóliónk bővítése, mind programok, mind a bevonható célcsoportok tekintetében, illetve egy közösségi helyszín létrehozása, amely teret ad a csoportmunkáknak, illetve ezzel párhuzamosan szakmai előkészítő tevékenységként tapasztalat gyűjtés. Az elmúlt év kihívásai nemcsak portfólión bővülését vonták maguk után, hanem kapcsolatrendszerünk, együttműködési lehetőségein is számottevően növekedtek. Megtapasztalhattuk, hogy megoldhatatlannak tűnő vagy krízishelyzetekben az észlelő- és jelzőrendszer tagjai képesek az összefogásra, az együttgondolkodásra, cselekvésre. Ez jó alapot adhat új közösségi helyszínünk, a Nyitott Tér

elindításához, ahol terveink szerint a helyi gyermekvédelmi szereplők igényeinek megfelelő szakmai továbbképzések, esetmegbeszélő csoportok, edukációs workshopok, gyermek és felnőtt tematikus csoportok kaphatnak helyszínt. Emellett a helyi intézmények, civil szervezetek, közösségi szerveződések is otthonra találhatnak falaink között és elhozhatják programjaikat a helyiek számára.

Az észlelő- és jelzőrendszer tagjai több javaslatot fogalmaztak meg a fentebb már vázolt gyermekvédelmi problémák megoldására:

- Felmerült az ingyencs egyéni- és csoportos mentálhigiénés és pszichológiai ellátások szélesebb körű elérésének igénye, illetve ezzel párhuzamosan a felnőtt és gyermek pszichoterápiás ellátás bővítésének szükségessége a kerületben. A pszichoterápiás ellátások terén a helyi szakemberek fontosnak látják, a gyermekek pszichiátriai ambuláns ellátásának megszervezését.
- Belváros-Lipótváros multikulturális jellegéből adódóan a helyi köznevelési intézményekben magas számban jelennek meg külföldről érkezett, magyarul nem beszélő gyermekek. Ez extra kihívást jelent a pedagógusok számára, hiszen ezek a gyermekek a magyar nyelv elsajátításához zömében nem kapnak semmilyen segítséget. Megfogalmazódott, hogy szükség lenne egy intézményektől független, nevelési órákon kívüli integrációs program létrehozására, melynek keretében a gyermekek a magyart, mint idegen nyelvet elsajátíthatnák illetve ahol megismerkedhetnek a helyi szokásokkal, kultúrával. A javaslat örvén, mivel erről semmilyen nyilvántartás nincs, óvodai- és iskolai szociális segítőink gyors felmérést végeztek. A kerületben működő köznevelési intézményekben a visszajelzések szerint 300 fő körül van a magyarul nem beszélő gyermekek száma. Legnagyobb arányban ezek a gyerekek (kb. 240 fő) általános iskolákba járnak. Az ukrán állampolgárságú gyermekek száma jelenleg 100-110 fő között mozog a kerületi intézményekben.
- A szakmaközi egyeztetések során folyamatosan pozitív visszajelzéseket kaptunk arról, hogy mekkora igény van az ilyen jellegű találkozókra, eszmecserekre. Az információáramlás, a véleménycsere, az ellátás szervezés és feladatmegosztás, illetve a gyermekvédelmi feladatok koordinációja céljából az észlelő- és jelzőrendszeri szereplők többen jónak látnának egy rendszeresen megszervezett fórumot, ahol képviseltethetnék magukat a fenntartók, döntéshozók, a hatóság képviselői illetve a gyermekek ellátásával, nevelésével, fejlesztésével, prevencióval

foglalkozó intézmények, szervezetek, és mód nyílna kerületi szintű stratégiák, programok kidolgozására is.

VII. Bűnmegelőzési program

2023-ben a kerületi Rendőrkapitányság bűn és balesetmegelőzési előadásokkal, az „Ovi-zsaru” és „Pöttöm-Pandúr” projektekkel, a bűnmegelőzési tanácsadó előadásaival (pl.: „A szer, ami megváltoztat” – kábítószer-prevenációs téma), az „iskola rendőre” program biztosításával járult hozzá az intézmények munkájához. A helyi igényekre reagálva a már jól ismert programokon kívül csoportos foglalkozás keretében általános és középiskolások részvételével olyan témakörök kerültek feldolgozásra, mint a bulling, cyberbulling, bulibiztonság, kiberbiztonság. Nagy sikert arattak a „Jó hecc kontra bűncselekmény” téma köré szervezett előadások is, melyek a gyermekek bűnelkövetővé illetve áldozattá válását megelőzendő kerültek megrendezésre.

A Madarak és Állatok Világnapja alkalmából a kerületi óvodák és iskolák számára a Kapitányság versmondó, meseíró és rajz pályázatot szervezett, melyen szinte minden intézmény képviseltette magát.

A rendőrség preventív programjai során kiemelt figyelmet fordít a helyi szinten jellemző bűncselekmények elkövetésének megelőzésére. Az új veszélyeztető jelenségekre is rugalmasan reagálnak, így az illegálisan forgalomba kerülő elektromos dohánytermékek egy új generációja, az Elf bar és a Poco bar használat okozta egészségkárosodás következményeire is felhívták a gyermek és szülői figyelmét.

Az iskolai bűnmegelőzési tanácsadó tevékenységét egyre nagyobb figyelem övezi. Oktatási intézmények, szülők, továbbá a jelzőrendszer tagjai is egyre gyakrabban kérnek segítséget, illetve a Kapitányság álláspontját különféle kérdésekben.

A Rendőrség kerületi szerve aktív tagként kiemelt szerepet tölt be a Kábítószerügyi Egyeztető Fórum közbiztonsági és megelőzési munkacsoportjában és szoros együttműködésben dolgozik együtt a Belvárosi Család- és Gyermekegészségügyi Központ munkatársaival.

A kapitányság kiemelten foglalkozik az elkövetővé és az áldozattá válás megelőzésével. A kerületi szórakozóhelyeken és környékükön elkövetett bűncselekményekben a fiatalok komolyan érintettek. A rendőrség munkatársai folyamatosan jelen vannak a frekventált, fiatalok által gyakran látogatott köztéren, szórakozóhelyek közelében.

Hozzá tartozók közötti erőszak cselekmények ritkán fordulnak elő. Az ideiglenes távollattással kapcsolatos feladatokat a Készenléti Osztály munkatársai látják el, akik fel vannak ruházva a határozatok meghozatalához szükséges kiadmányozási jogkörrel, és nagy alaposággal vizsgálják a távollattás lehetőségeit.

Úgy a családon belüli erőszakos, mint a kiskorú veszélyeztetettségét felvető ügyekben a Kapitányság együttműködik a kijelölt koordinációs szervekkel, illetve a gyermekvédelmi szolgáltatókkal és hatósággal.

VIII. Civil szervezetek

A települési önkormányzat és a civil szervezetek közötti együttműködés keretében milyen feladatok, szolgáltatások ellátásában vesznek részt civil szervezetek (alapellátás, szakellátás, szabadidős programok, drogprevenció stb.).

Belváros-Lipótváros Önkormányzata számos civil szervezettel áll kapcsolatban. A Máltai Szeretetszolgálattal, az Oltalom Karitatív Egysülettel, az Értelmi Fogyatékosok és Segítők Országos Szervezetével, Motiváció Alapítvánnyal, a Vöröskereszt V. kerületi szervezetével, a Félúton Alapítvánnyal, a Közösségi Szolgáltatások Alapítványával, a Katolikus Karitás RÉV Szenvedélybetegeket Segítő Szolgálatával, a kerületi Segítő Szeretet Karitás Csoporttal, valamint a Nagycsaládosok Országos Egysületével dolgozik együtt egy-egy eset kapcsán.

A Segítő Kezek az Aktív Évekért Közhasznú Nonprofit Kft által működtetett Belvárosi Közösségi Tér programjai széles körű szolgáltatásokat nyújtanak az V. kerületben élő családoknak, a család legkisebb tagjaitól az idősebbekig. Tevékenységének célja, hogy ingyenes szolgáltatásokkal és programokkal biztosítsa a belvárosi polgárok szabadidejének hasznos és tartalmas eltöltését, gyermekek fejlesztését, szülők kompetenciáinak bővítését-erősítését.

Mint minden évben, úgy ebben az évben is, adományok osztásával a Magyar Vöröskereszt kerületi csoportja nagymértékben segítette a szociálisan rászoruló családokat, valamint részt vállalt a vírushelyzettel összefüggésben a lakosság tájékoztatásában.

A családok átmeneti otthona szolgáltatást ellátási szerződés keretében biztosítja a kerületi lakosok számára az S.O.S. Krízis Alapítvány.

A kerületben megvalósuló utcai szociális munkát ellátási szerződéssel az **Oltalom Karitatív Egyesület** végzi a belvárosban a hajléktalan emberek segítése érdekében. Munkájáról havi szinten beszámol, ezáltal naprakész információval látja el a kerületet.

A **Magyar Máltai Szeretetszolgálat Fogadó Pszichoszociális Szolgálata** szenvedélybetegeknek segít függőségeik kezelésében, az azokhoz vezető utak felismerésében, a segítségre való igény elfogadásában.

A **Nyugodt Szív a Lakhatásért Közhasznú Alapítvány** olyan családoknak és embereknek segít, akiknek lakhatásuk megőrzése, a hajléktalanság megelőzése, a méltó lakhatási körülmények megteremtése érdekében támogatásra van szükségük.

Budapest, 2024. március 28.

Molnár Péter
intézményvezető